

Essunga kommun

Essunga kommun

Årsredovisning 2024

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Kommunens organisation	4
Sammanfattning av perioden som har gått.....	5
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Den kommunala koncernen.....	7
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	8
Händelser av väsentlig betydelse.....	12
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	13
God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning	14
Balanskravsresultat	29
Väsentliga personalförhållanden.....	30
Förväntad utveckling	35
Räkenskaper	36
Driftredovisning.....	36
Investeringsredovisning	39
Resultaträkning	40
Balansräkning	41
Kassaflödesanalys.....	43
Noter	44
Kommunala bolag, stiftelse, gemensam nämnd och kommunalförbund	55
Essunga bostäder AB.....	55
Stiftelsen Essunga industrier	56
Räddningsnämnden.....	56
Kommunalförbundet Göliska IT	57
Affärsverksamhet.....	57
VA-verksamhet.....	57

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Året 2024 går till historien som ett av de tuffaste åren på många år. Vi hade lägre skatteintäkter, färre invånare och ökade pensionskostnader. Detta har medfört mindre medel till kommunkassan. Vi delade denna utmaning med många av Sveriges 290 kommuner, där 104 kommuner har underskott i ekonomin och 169 kommuner hade färre invånare 2024.

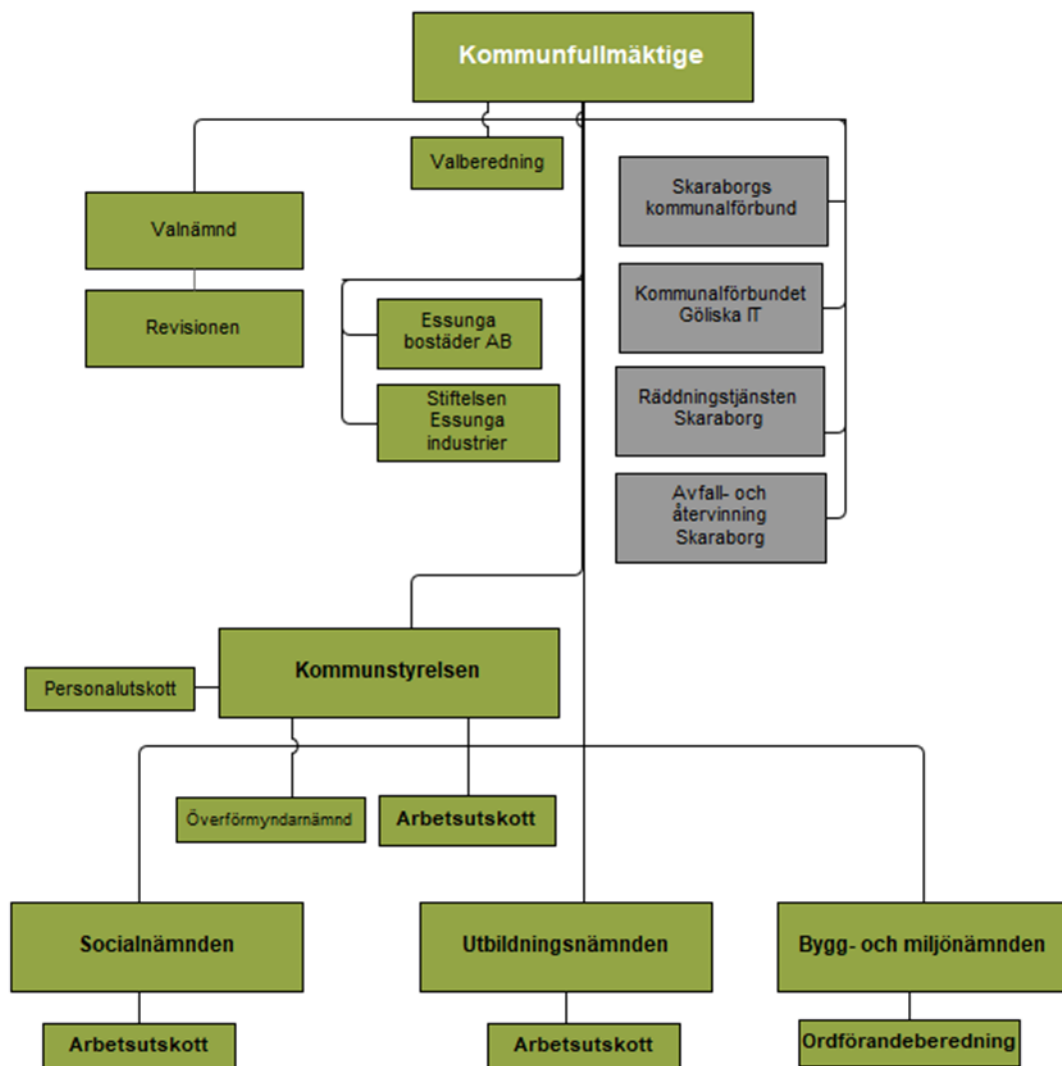
Men tillsammans hade vi koll på läget inför 2024 och 2023 placerade vi 6.5 miljoner i en resultatutjämningsreserv. Vi fick ett resultat om – 5.8 miljoner 2024 och med hjälp av reserven klarar vi det lagstadgade balanskravet.

Vi har som kommun levererat på vårt kommunala uppdrag vilket vi kan ta del av i årsredovisningen, en stor del av våra resultatindikatorer pekar uppåt. Vi har även följt bygget av Jonslunds skola som löper på enligt plan och följer budget, vi har färdigställt 6 tomter vid Stallabäcken. Vi har även tillsammans med NEVA rättat till vatten och avlopp i Bredöls skola, ett exempel när samverkan fungerar som bäst.

Till sist ett stort tack till alla våra medarbetare, förtroendevalda och invånare som bidrar till att göra Essunga kommun till den bästa!

Daniel Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunens organisation

Essunga kommun är en demokratiskt styrd organisation, som leds av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Huvudansvaret för den kommunala verksamheten ligger hos de förtroendevalda, det vill säga, hos politikerna.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans. Den tar beslut i kommunövergripande frågor. Man kan jämföra fullmäktige med Sveriges riksdag.

Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden, som ska tas upp i kommunfullmäktige och ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Man kan jämföra kommunstyrelsen med Sveriges regering.

Kommunens sektorer styrs av **nämnder** som består av politiker.

Sammanfattning av perioden som har gått

Under året har Essunga kommun utfört ett omfattande arbete med att definiera kommunens ledarskap och medarbetarskap genom en ny policy. Arbetet med kommunens lokalförsörjning har tagit ny fart, och ett sektorsövergripande arbete har genomförts. Färdigställandet av Jonslunds nya F-6 skola har krävt stora insatser från både samhällsbyggnadsavdelningen och Jonslunds skola. Inom digitaliseringsområdet har övergången till M365 och utvecklingen av e-tjänster varit omfattande. Samarbetet med Norra Essunga Vatten och Avlopp (NEVA) har medfört en mer robust vatten- och avloppsförsörjning för skolan i Bredöl. Färdigställandet av Stallabäckens första etapp har skapat nya tomter och möjliggjort byggnation och inflyttning.

Essunga kommun har anslutit sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027 med målet att förbättra skolresultaten för pojkar oavsett bakgrund. En gemensam samverkansmodell mellan utbildningssektorn och socialsektorn har tagits fram. Kommunövergripande partssamverkan har resulterat i att ett SAMBU-team har omstartats enligt Skaraborgs modell. Essunga utsågs till årets UF-kommun för att främja unga entreprenörer.

Under 2024 öppnade Essunga kommun ett nytt korttidsboende för barn inom LSS, vilket krävde omfattande planering av både personal och lokaler. Planering för fler barn inom korttidstillsyn och ett permanent boende pågår.

Den nya socialtjänstlagen som införs 2025 innebär ett förändrat sektorsövergripande arbetssätt och bedöms påverka både arbetsmetoder och lokalbehov, vilket har krävt omfattande planering och samordning under året.

Vid länsdialogen i december samlades alla kommuner i Skaraborgs län för att diskutera nuläge och behov inför den nya socialtjänstlagen. Dialogerna genomfördes med stöd av regionala stöd- och samverkansstrukturen, RSS i Skaraborg.

Utvecklingsprojektet Fullföljda studier genom Trygghet och studiero har startat för att öka trivsel och trygghet i skolan, och satsningar på rörelse har lett till ökat engagemang för rörelse i förskolan och skolan.

Ett nytt utvecklingsarbete inspirerat av Reggio Emilia-filosofin har startats för att främja barnens nyfikenhet och kreativitet. Grundskolan har ändrat organiseringen till F-6-skolor och 7–9-skola, och satsningar på läslust och läsförståelse har ökat elevernas intresse för läsning. Elevhälsan fortsätter arbetet med psykisk hälsa, och projektet "Det syns inte" fokuserar på undervisning om psykisk hälsa. Gymnasieelevernas examen inom 4 år har ökat markant, vilket är positivt för kommunens utveckling.

Essunga kommun samarbetade med Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) under 2024 för tillsynsärenden inom miljöbalken och livsmedelslagen. MÖS genomförde riskklassning och kontroller av livsmedelsverksamheter samt hanterade klagomål och matförgiftningar. De utförde kontroller inom lantbruk och miljö- och hälsoskyddsverksamheter, inklusive skolor och förskolor. Under året har bygglov för fyra parhus på Skolgatan beviljats och färdigställts. Ansvar för strandskyddsärenden övergick till Skara kommun.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter (mnkr)	119,2	113,8	110,3	106,3	130,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	521,7	498,3	458,4	450,9	443,3
Årets resultat (mnkr)	-3,5	11,9	20,9	8,1	0,0
Soliditet (%)	35,7	38,4	37,6	46,0	44,9
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	20,6	22,4	21,5	23,2	20,3
Investeringar (mnkr)	57,1	41,8	26,7	24,8	37,0
Självfinansieringsgrad (%)	32	81	157	114	78
Långfristig låneskuld (mnkr)	335,6	277,7	285,4	150,2	152,9
Antal anställda	513	508	506	503	506

Kommunen

Den kommunala koncernen	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd	5 560	5 656	5 717	5 698	5 687
Kommunal skattesats	21,57	21,57	21,57	21,57	21,57
Verksamhetens intäkter (mnkr)	92,7	88,6	84,8	83,8	83,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	504,8	480,8	447,6	432,2	413,0
Årets resultat (mnkr)	-5,8	11,2	16,5	10,2	4,4
Soliditet (%)	43,7	48,4	48,0	67,4	67,1
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	23,9	27,0	26,2	32,6	29,7
Investeringar (mnkr)	55,3	33,6	17,8	22,4	20,6
Självfinansieringsgrad (%)	22	84	184	113	90
Långfristig låneskuld (mnkr)	200,4	139,9	144,8	6,8	6,6
Antal anställda	498	492	492	487	492

Nyckeltalen soliditet, soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser och långfristig låneskuld förändrades redovisningsmässigt från 2022. Förändringen innebar att redovisning av fastigheter för kooperativet Essunga äldreboheter som tidigare redovisats som borgensförpliktelse ändrades till att redovisas som tillgång och skuld. Förändringen medförde att låneskulden ökade och borgensförbindelsen minskade med motsvarande summa.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen inkluderar Essunga kommun, dess nämnder och de helägda kommunala bolagen Essunga Bostäder AB och Stiftelsen Essunga Industrier.

Bolag	Ägarandel
Essunga Bostäder AB	100 %
Stiftelse	Ägarandel
Essunga Industrier	100 %

Essunga Bostäder AB

Essunga Bostäder AB är ett helägt bolag av Essunga kommun. Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunala likställighets- och självkostnadsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen.

Enligt ägardirektiv ska bolaget på affärsmässiga grunder förvalta och producera attraktiva och prisvärda bostäder, samt lokaler som naturligt kan samordnas med bolagets förvaltning av bostäder. Bolaget skall i samverkan med kommunen verka för att attraktiva och prisvärda bostäder alltid finnas att tillgå.

Bolaget redovisar ett överskott om 2,1 miljoner kronor för helåret 2024, vilket är en förbättring jämfört med föregående år med 1,4 miljoner kronor. Ökade räntekostnader och tomhyror påverkar bolaget från att nå ett bättre årsbokslut. Bolaget arbetar aktivt med att synliggöra lediga lägenheter på marknaden och har under året minskat vakansgraden.

Väsentliga händelser i bolaget under perioden:

- Årets hyresförhandling landade på 5,23 procent, vilket anses vara i linje med övriga bostadsbolag i Sverige.
- Under 2024 har Essunga Bostäder AB valt att inte investera i någon ny fastighet utan i stället fokusera på förvaltande underhåll och balans för att möta framtiden.
- Värdering av bolagets fastigheter har gjorts under året, värderingen intygar väl omhändertagna fastigheter och god kontroll.

Stiftelsen Essunga Industrier

Stiftelsen är i förvaltarläge och ingen verksamhet bedrivs i stiftelsen under året. Stiftelsens resultat uppgår till ett överskott med 106 tkr för helåret 2024.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Nationella nivå

2024 sänkte Riksbanken sina styrräntor. Inflationen dämpas och stabiliserade sig runt inflationsmålen. Samtidigt har skatteunderlagets ökningstakt bromsats 2024 till följd av att antalet arbetade timmar i ekonomin minskat med 0,4 procent, under andra halvåret har både sysselsättningen visat sig svagare än tidigare beräknat och därtill har hushållens inkomster en svagare utveckling än förväntat.

Befolkningmässigt har också SCB:s framskrivningar reviderats ned de senaste åren. Antalet barn i förskoleåldern har minskat och utvecklingen visar att landsbygdskommunerna tappat flest 0-åringar även om alla kommungrupper har tappat. Framskrivningarna för de äldsta åldersgrupperna har inte skiljt sig nämnvärt jämfört med utfallet. Antal personer över 80 år förväntades öka i alla kommungrupper. En stor utmaning för kommunerna är att när en befolkningsgrupp minskar i antal tenderar kostnaderna per invånare i gruppen öka. Det beror på att det tar tid att ställa om och minska de fasta kostnaderna.

Andra nationella samhällstrender som påverkar kommunerna är ökad digitalisering, vilket skapar både möjligheter att effektivisera den kommunala organisationen och anpassa servicen till ett mer digitaliserat samhälle. Samtidigt har brottslighet i större utsträckning digitaliserats vilket skapar ökade risker, där flera kommuner drabbats. Ett ökat fokus på hållbarhet och miljö är också en samhällstrend där risken för samhällsstörningar på grund av klimatförändringar förväntas öka och kommer påverka utveckling, investeringar och underhåll för att klimatsäkra of-fentlig verksamhet.

Kommunsektorn

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner har ökat dramatiskt på kort tid. Mellan 2022 och 2024 har pensionskostnaderna utöver lagstadgade pensioner ökat kraftigt vilket för Essunga medfört en ökad pensionskostnad om 12,5 miljoner kronor.

Den sämre konjunkturen och den stora kostnadsökningen för pensioner är huvudorsaker till att 15 regioner och 104 kommuner redovisar underskott 2024. Kartläggning av Sveriges kommuner och regioner under hösten 2024 visade att sämst resultat uppvisar landsbygdskommuner och kommuner med färre än 10 000 invånare.

Essunga kommun

Även om invånarantalet minskat de senaste två åren är kommunens ambition att fortsätta vara offensiv och ambitionen att kommunen utifrån vision 2040 ska vara en av de kommuner som tillskapar goda livsvillkor för fler invånare genom satsningar på att kommunen ska växa.

En större konkurrens om personal inom välfärdsyrken kommer kräva att Essunga verkar för livslångt lärande inom organisationen och ökar satsningarna på att vara en bra arbetsgivare.

Hög inflation, högre pensionskostnader har medfört att kostnadsindex för kommunal verksamhet har ökat med 4,6 procent 2024. Den därtill minskade befolkningen och konjunkturnedgången som medfört lägre ökningstakt av skatteintäkter har påverkat Essunga kommuns ekonomi negativt 2024, vilket medfört att kommunen redovisar ett underskott med 5,8 miljoner kronor 2024.

Fokuset på ökad hållbarhet har medfört att energieffektiviseringar genomförts 2023 och 2024 inom Essunga kommun, arbetet har medfört minskad energiförbrukningen 2023 med cirka 180 000 kWh och ytterligare minskad energiförbrukning 2024 med cirka 140 000 kWh.

Betydande avtal & regelförändringar

Från första oktober 2023 gäller nya reviderade Allmänna bestämmelser med innehållande huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att arbetspass ska följas av dygnsvila. De nya reglerna grundar sig på minimikrav enligt EU:s arbetstidsdirektiv och att det tidigare avtalet innehöll brister avseende reglering om dygnsvila. De nya bestämmelserna innebär en påverkan på kommunens verksamhet, framför allt inom socialförvaltningens verksamhetsområde.

Inom verksamheten behöver förändringar göras avseende schemaläggning och arbetstider för att leva upp till gällande regler, ett arbete som pågått under 2024. De ändrade reglerna har inneburit vissa ökade personalkostnader för kommunen.

Olika risker för kommunsektorn är bland annat:

Finansiella risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. Kommunen har i sin finanspolicy angett ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditets- och skuldförvaltning.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar. Låneskulden är i sin helhet placerad i svensk valuta. Betalningsflöden i utländsk valuta för Essunga kommun är mycket få och till låga belopp varför valutarisken är ytterst begränsad.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till, medel för betalningar. För att begränsa risken har Essunga kommun en checkräkningskredit om 20 miljoner som kan nyttjas utan förbehåll.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar finansnettot negativt. För att begränsa ränterisken vid upplåning ska räntebindningstider spridas över tid.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. För att minska motpartsrisken vid externa finansiella transaktioner väljs endast motparter med hög kreditvärdighet. Essunga kommun har för närvarande Kommuninvest som enda finansiär och låneinstitutet har högsta möjliga kreditvärdighet. En annan motpartsrisk är att kommunen hyr ut lokaler till externa hyresgäster.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, felaktigt agerande eller felaktiga system. Den operativa risken hanterar kommunen inom den interna organisationen, där ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan samt att rutiner följs och den interna kontrollen är relevant.

Borgensrisk

Denna risk innebär att kommunen får ta över skulder på de ingångna borgensavtalen. Essunga kommun har borgensförbindelser gentemot Essunga Bostäder AB och Kooperativet Essunga äldreboende. Utifrån god ekonomisk ställning hos motparterna är borgensrisken begränsad.

Folkmängd

På grund av omvärldsfaktorer såsom färre födda barn, minskad invandring och ökad utvandring har det blivit svårare att nå en ökad befolkning under de senaste två åren. Under 2023 - 2024 har merparten av rikets kommuner uppnått en minskad befolkning. 2023 minskade befolkningen i 193 kommuner och under 2024 i 169 kommuner. Detta kan jämföras med ett genomsnitt på 61 kommuner under perioden 2014–2023.

	Medel per år 2012 - 2022	2023	2024
Befolkningsförändring riket	96 566	30 151	36 000

En orsak till den minskande befolkningen är ett lägre barnafödande som i riket 2024 var det lägsta sedan 2002. I Essunga har 53 barn fötts under 2024. Vid årsskiftet bodde 51 av dessa kvar i kommunen. Hur många barn som föds beror dels på antalet kvinnor i barnafödande åldrar, dels på hur fruktsamheten ser ut i olika åldrar. Den summerade fruktsamheten minskade under 2024 till 1,43 barn per kvinna, vilket är det lägsta som någonsin uppmätts i Sverige.

Essungas befolkning minskade med 96 invånare 2024, motsvarande siffra föregående år är en minskning med 61 personer. Till största delen beror Essungas befolkningsminskning 2024 på att 63 personer fler flyttat från kommunen än de som flyttat till kommunen.

Folkmängd i Essunga kommun

Folkmängd	2024	2023	2022	2021	2020
Män	2 823	2 857	2 894	2 869	2 870
Kvinnor	2 737	2 799	2 823	2 829	2 817
Totalt	5 560	5 656	5 717	5 698	5 687

Folkmängdens förändring i Essunga kommun

Folkmängdens förändring	2024	2023	2022	2021	2020
Födda	53	32	60	45	46
Döda	83	63	71	69	71
Födelsenetto	-30	-31	-11	-24	-25
Inflyttningsnetto	-63	-31	28	35	58
Befolkningsförändring	-96	-61	19	11	33

Skattesatsen

Den totala kommunala skattesatsen i Essunga kommun inklusive regionskatten uppgick år 2024 till 33,05 procent. Skattesats till kommunen var 21,57 procent medan regionskatten var 11,48 procent. Essunga har en något lägre kommunalskatt än genomsnittet i länet och genomsnittet för kommunerna i Skaraborgs kommunalförbund, men en högre kommunalskatt än riket.

Kommunalskatt

Kommunalskatt 2024	Essunga Kommun	V:a Götaland	Riket
Kommunens skattesats %	21,57	21,82	20,70
Regionens skattesats %	11,48	11,48	11,67
Total skattesats %	33,05	33,30	32,37

Pensionsförpliktelser

Pensionsåtagande

Pensionsåtagande mnkr	2024	2023	2022	2021
Avsättning till pensioner inklusive löneskatt	7,4	6,9	6,9	6,8
Ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	104,1	102,7	100,7	105,8
Totala pensionsåtaganden	111,5	109,6	107,6	112,6

Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt uppgår till 111,5 miljoner kronor varav 104,1 miljoner kronor avser de så kallade pensionsförpliktelserna i ansvarsförbindelsen intjänade före 1998. Det totala pensionsåtagandet har ökat med 1,9 miljoner kronor jämfört med föregående år, orsaken är att den högre inflationen 2023 påverkat pensionsuppräkningsindex 2024 och medfört uppräkning av pensioner intjänade före 1998 mer än vad utbetalningarna av dessa pensioner uppgår till.

Kommunen har tidigare under åren 2002–2007 gjort partiell inlösen av pensionsförpliktelser intjänade före 1998 med 14,5 miljoner kronor. 2016 har ytterligare 1,9 miljoner kronor lösts in och 2021 ytterligare 2,0 miljoner kronor. Under 2023–2024 har ingen inlösning skett.

Enligt kommunal redovisningslag redovisas inte ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Hela pensionsskulden är återlånad i verksamheten, vilket innebär att det inte finns några placeringar av pensionsmedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Nedan följer en sammanställning av större händelser av väsentlig betydelse 2024 vilka har haft eller kommer att ha en påverkan på de finansiella rapporterna alternativt påverkan på koncernens verksamheter.

- * Den nya Socialtjänstlagen som införs 2025 innebär ett förändrat sektorsövergripande arbetsätt och bedöms påverka både arbetsmetoder och lokalbehov. Förarbetet har pågått under 2024.
- * Arbetet med kommunens lokalförsörjning har skett och ett sektorsövergripande arbete har genomförts.
- * Nybyggnationen av Jonslunds skola pågår och beräknas vara färdigställd i början av 2026.
- * Inom digitalisering har övergång till M365 och utveckling av e-tjänster skett.
- * Essunga kommun samarbetar med Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) under 2024 för tillsynsärenden inom miljöbalken och livsmedelslagen. MÖS genomförde riskklassning och kontroller av livsmedelsverksamheter samt hanterade klagomål och matförgiftningar. De utförde kontroller inom lantbruk och miljö- och hälsoskyddsverksamheter, inklusive skolor och förskolor.
- * Samarbetet med Norra Essunga Vatten och Avlopp (NEVA) har medfört en mer robust vatten- och avloppsförsörjning för skolan i Bredöl. Färdigställandet av Stallabäckens första etapp har skapat nya tomter och möjliggjort byggnation och inflyttning.
- * Under 2024 öppnade Essunga kommun ett nytt korttidsboende för barn inom LSS, vilket krävde omfattande planering av både personal och lokaler.
- * Grundskolan har ändrat organiseringen till F-6-skolor och 7–9-skola, och satsningar på läslust och läsförståelse har ökat elevernas intresse för läsning.

Andra händelser av väsentlig betydelse är pågående försäkringsärende. I nuläget pågår två försäkringsärenden, dels kiosken i Nossebro som brunnit upp, dels ett felaktigt myndighetsbeslut där ett avlopp är byggt för nära en dricksvattenkälla. Essunga kommun har fullförsäkrat kiosken och har en försäkring mot felaktiga myndighetsbeslut.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell

Essunga kommuns styrmodell gäller från och med verksamhetsår 2024 och innehåller fem övergripande mål. Utifrån målen beslutar nämnderna om fokusområden och för att mäta måluppfyllelse beslutar nämnderna om resultatindikatorer.

Uppföljningsprocessen syftar till att och göra mål, resurser och resultat transparenta.

- Delårsrapport april omfattar verksamhetsbeskrivning och ekonomisk uppföljning för samtliga nämnder.

- Delårsrapport augusti innefattar, utöver nämndernas uppföljning av ekonomi och verksamhet även uppföljning av intern kontroll och måluppfyllelse för nämndernas mål, fokusområden och indikatorer.

- Årsredovisningen innehåller uppföljning av verksamhet, ekonomi och måluppfyllelse för samtliga nämnder och bolag. Syftet är ytterst att ta fram ett dokument från vilket kommunfullmäktige kan utkräva ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser för det gångna året.

Intern kontroll

Intern kontroll är en central del av verksamhets- och ekonomistyrningen och avser de strukturer, system och processer som bidrar till tydlighet och ordning och som säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål, uppdrag och övriga styrdokument.

Varje nämnd beslutar senast i februari månad årligen om en internkontrollplan utifrån att verksamheten tagit fram interna kontrollpunkter och bedömt dessa utifrån risk och konsekvenser. Den interna kontrollen följs sedan upp av respektive nämnd vid delårsbokslutet per augusti och vid årsbokslutet.

God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning

Måluppfyllelse

Kommunens vision

Vision 2040: 10 000 invånare år 2040

Våren 2020 formulerades en partipolitiskt, gemensam och långsiktig viljeinriktning om att Essunga kommuns befolkning ska öka. Viljeinriktningen formuleras i Essunga kommun Vision 2040. Visionen berör all kommunal verksamhet och ska genomsyra våra målsättningar och prioriteringar. Det betyder att vi planerar våra framtida bostadsområden, våra parker, gator och torg, vår framtida skol- och förskoleverksamhet, vår äldreomsorg, vår kultur- och fritidsverksamhet, våra evenemang, och all annan kommunal verksamhet med visionen som vårt långsiktiga riktmärke.

Visionen beskriver ett önskat framtidstillstånd men säger ingenting om framtidsbilden, Essunga kommun år 2040. Framtidsbilden skapas tillsammans av alla de som lever och verkar i kommunen, nu och åren framåt. Kommunens roll är att vara en möjliggörare, men det är kommuninvånarna, företagen och föreningarna som tillsammans skapar framtidsbilden Essunga kommun år 2040. Ledorden i de kommande årens arbete med förverkligandet av visionen är därför *medskapande, delaktighet och inflytande*.

Värdegrund

Närhet skapar meningsfulla möten där människor engageras och utvecklas

Värdeord:

Ä – Äkta, med detta menar vi att vi står och utvecklas i en trygg, stabil och lantlig miljö

V – Välkomnande, med välkomnande menar vi att vi är öppna mot vår omvärld och vill vara en del av den

E – Engagerande, med engagerande menar vi att vi är engagerade i lösning på de utmaningar vi möter

N – Nyfikna, med nyfikna menar vi att vi alltid ska sträva efter att till oss och värdera ny kunskap och nya idéer

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet. Definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning utgår från kommunens förutsättningar för ekonomi och verksamhet.

God ekonomisk hushållning innebär:

- Resultatet ska utgöra 3 procent +/- 1 procent av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem under en rullande fyraårsperiod.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till -1,3 procent. För fyraårsperioden 2021 - 2024 uppgår årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag till 2,0 procent. Det innebär att resultatet är inom resultatmålens intervall.

Årets resultat	Medel 4 år	2024	2023	2022	2021
Årets resultat, mnkr	8,0	-5,8	11,2	16,5	10,2
Årets resultat i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	2,0	-1,3	2,6	4,2	2,7

- Skattefinansierade nettoinvesteringar ska under den tid då skolinvesteringarna pågår finansieras till lägst 60 procent av egna medel.

Nettoinvesteringar 2024 uppgår till 55,3 miljoner kronor. Årets resultat och avskrivningar uppgår till 12,1 miljoner kronor, vilket motsvarar att nettoinvesteringarna självfinansierats till 22 procent under 2024. Sammantaget under fyraårsperioden 2021–2024 har nettoinvesteringarna självfinansierats till 76 procent, vilket uppfyller kommunfullmäktiges mål. Tabellen visar investeringar och självfinansiering exklusive Kooperativet Essunga äldreboende, som inte var inkluderat när kommunfullmäktige satte målet om skattefinansiering av investeringar.

Årets investeringar	Medel 4 år	2024	2023	2022	2021
Nettoinvesteringar mnkr	32,3	55,3	33,6	17,8	22,4
Skattefinansiering av investeringar	76	22	84	184	113

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen har tio resultatindikatorer med utfall under året och en med föregående års utfall, för att bedöma framgång i förhållande till uppsatta mål. Till varje resultatindikator beslutas ett målvärde. För ett antal indikatorer saknas målvärde. Där det är möjligt har rikets medeltal använts som sådant.

Fem resultatindikatorer når mål för 2024; digital mognad, digitalt arv, färdigställda bostäder, den genomsnittliga sysselsättningsgraden för månadsavlönade inom kommunen och sjukfrånvaron. Här har en förändring skett; personalmåttet Heltidsarbetande månadsavlönade har ersatts av Genomsnittlig sysselsättningsgrad. Det är också på sysselsättningsgraden som målvärde har satts.

Tre resultatindikatorer når delvis måluppfyllelse; den digitala förmågan, antalet invånare och tillgången på relevant arbetskraft.

Måendeindex för årskurs 7–9 saknar målvärde, men i jämförelse med föregående år är det en tydlig förbättring från 149 till 214. Likaså saknas målvärde på antal samverkansforum som Essunga kommun ingår i. 2024 var de 31.

Nyckeltalet Förvärvsarbetande invånare 20–64 år har ersatts med Sysselsatta invånare 20–65 år i Kolada. Indikatorn saknar målvärde. 2023 var andelen 83,4 procent, en liten minskning från föregående år med 0,1 procentenheter. Dock är utfallet högre än riksgenomsnittet på 81 procent. 2024 års siffror publiceras under hösten 2025.

I kommunstyrelsens verksamhetsplan 2024 finns ytterligare nio indikatorer. Data för invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar har en tvåårig fördröjning, så 2023 års utfall publiceras under sommaren 2025. Utfallet för 2022, 8,5 procent, är avsevärt högre än målvärdet för 2024 på 6,2 procent.

Medborgarundersökningen genomfördes 2023 och speglas därför inte i 2024 års måluppföljning. Utfallet på indikatorerna var över lag positiva då fem av sex resultatindikatorer nådde måluppfyllnad. Den indikator som inte helt nådde målet (79,6 procent) var andelen som tyckte de vare ett litet problem med skadegörelse eller klotter. 76,1 procent ansåg att det var ett litet problem. Det är en sänkning jämfört med föregående mätperiod (2021) då 85,9 procent ansåg att det var ett litet problem.

Medarbetarundersökningen gjordes 2023 och kommer att göras igen under 2025. Måendeindex för årskurs 6–9 är inkluderad i verksamhetsplan 2024, men gjordes endast för årskurs 7–9.

Socialnämnd

Socialnämndens måluppfyllelse är varierande, men de indikatorer som går att följa ser över lag bra ut och sektorn genomför flertalet aktiviteter för att följa målen. Några indikatorer som följs gör det svårt att utläsa om insatserna ökar måluppfyllelsen eller inte. I verksamhetsplanen för 2025 har detta rättats till.

Kommunen har höga kostnader för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder men arbetar för att effektivisera handläggningen och öka självförsörjningen. Essunga kommun deltar i ett nationellt projekt för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst. Rekrytering av två utvecklingsledare varav en med inriktning digitalisering har genomförts under året i syfte att arbeta med omställningen inför en ny socialtjänstlag. Flera styrdokument har reviderats och nya rutiner för rapportering har upprättats. Socialnämnden arbetar för att motverka ofrivillig ensamhet och ett nytt boende för korttidsvistelse för inom LSS startade under september månad. Samverkan med utbildningsnämnden har intensifierats.

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämndens måluppfyllelse är varierande. En anledning är de många indikatorer som följs vilket gör det svårt att utläsa om insatserna ökar måluppfyllelsen eller inte. Detta har vi för avsikt att rätta till i nästa års verksamhetsplan.

Måluppfyllelsen beskrivs under respektive fokusområde i nämndens årsredovisning.

Bygg- och miljönämnd

Måluppfyllelsen för nämndens ansvarsområde är förhållandevis god. Handläggningstiden för bygglov är något längre än tidigare, vilket helt och hållet kan förklaras av att det under året endast varit ett ärende som gått till nämnden för beslut, och detta avsåg fyra parhus inom samma bygglovsärende.

Inom miljö- och hälsoskydd är handläggningstiden kortare än tidigare. En nyligen genomförd enkätundersökning, riktad till sakägare som varit i kontakt med Miljösamverkan östra Skaraborg under året, visar att de allra flesta är nöjda med handläggningstiden.

Arbetet med inventering av ödehus pågår, men det är ett komplext uppdrag eftersom nämnden i de flesta fall inte har rådighet över vad fastighetsägarna önskar göra med sina respektive fastigheter. För att nämnden ska kunna ingripa måste allvarigare brister konstateras, och nämnden kan då förbjuda användning eller kräva rivning. Vid behov kan dessa åtgärder kombineras med vite och beslut om att åtgärderna ska genomföras på den försumliges bekostnad.

Sammanställning övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska vara en kommun med gott företagsklimat där förutsättningarna för tillväxt är goda

Beskrivning av målet

Essunga kommun värnar om ett gott företagsklimat som bidrar till goda förutsättningar så att företag kan utvecklas, växa och bidra till arbetstillfällena. Genom att vara en aktiv samverkanspart i kompetensförsörjningsfrågan där utbildning, integrationsarbete och samverkan är viktiga pusselbitar, stödjer vi företagsklimatet. Essunga kommun ska vara aktiv och engagerad för att behålla och attrahera arbetskraft.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde	Utveckling
Hur är tillgången på arbetskraft med relevant kompetens? (Svenskt näringslivs enkät, indexvärde)	2,78	2,68	2,86	minst 2,87	
<i>Målvärde är rikets medeltal</i>					
Sjukfrånvaro totalt för Essunga kommun (%) (Egen mätning)	7,9 %	6,7 %	6,8 %	högst 7,5 %	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%) (Egen mätning)	88,4 %	89,7 %	91,9 %	91,9 %	
<i>Data speglar sysselsättningsgraden i kommunen. Andelen heltidsanställda är genomgående på lägre nivå.</i>					
Andel elever som påbörjar gymnasieskolan efter årskurs 9 (%) (Egen mätning)	100 %	100 %	100 %	100 %	
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)	61,4 %	84,2 %	72,3 %	78,7 %	
Minskade kostnader för försörjningsstöd	5 552	5 383	5 306		
<i>Målvärdet är att minst hålla kostnaderna inom befintlig budget och att få individer i självförsörjning.</i>					
Minskade kostnader inom arbetsmarknadsenheten	4 406	5 056	5 150		
<i>Målvärdet är att minst hålla kostnaderna inom befintlig budget och att få individer i självförsörjning.</i>					

Antal personer under 30 år som varit inskrivna på arbetsmarknadsenheten och som kommer i arbete eller studier.	1	0	7	
--	---	---	---	---

Resultatindikatorer som saknar utfall 2024

Resultatindikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde	Utveckling
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) Kolada <i>Nyckeltal för 2023 publiceras v20, 2025</i>	10,5 %	8,5 %		högst 6,2 %	
Medarbetarengagemang (HME) Egen mätning <i>Nästa mätperiod 2025</i>			77,8		
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 1 år efter slutförd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%) <i>Ändrad till 2 år efter gymnasieexamen Statistik för 2023 publiceras på Kolada under v 23 2025</i>	85,3 %	77,3 %		85,9 %	
Sysselsatta invånare 20–65 år, andel (%) Kolada <i>Sysselsättningsgraden för 2024 publiceras under v 48 år 2025. Rikssnittet 2023 var 81 procent.</i>	82,4 %	83,5 %	83,4 %		

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska verka för olika former av mötesplatser med god variation på aktiviteter som stärker människors utveckling och inkludering

Beskrivning av målet

Essunga kommun ska arbeta för att främja mötesplatser, kulturella upplevelser och aktiviteter riktade till alla kommuninvånare. Detta gör vi genom samverkan med vårt civilsamhälle och näringsliv. Utvecklingen av såväl befintliga som nya mötesplatser ska ha bäring i vårt hållbarhetsarbete och syfta till att stärka människors hälsa, utveckling och inkludering. (Målet är ej prioriterat under 2024)

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska verka för att alla invånare får de bästa förutsättningarna för ett liv med hög livskvalitet

Beskrivning av målet

I Essunga kommun ska alla ha en bra start i livet och det som rör barn och unga ska vara prioriterat. I utförandet av våra välfärdsuppdrag kan vi dra fördel av vår litenhet genom nära

kontaktvägar till våra invånare och genom en gränsöverskridande samverkan och ett helhetsperspektiv. Kommunens stöd, vård och omsorg ska bedrivas med hög kvalitet och verka för att stärka den enskilde individens självständighet och inflytande över sin tillvaro och vardag.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde	Utveckling
Öckerö-metodens måendeindex (ÖMMI) för åk 7–9		149	214		
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Skolinspektionens enkät	82,2 %	82,2 %	75 %	82,2 %	
Andel elever (åk 7–9) som i Drogvaneundersökningen uppgett att de trivs "Mycket bra" eller "Ganska bra" i skolan	64 %	56 %	70 %	57 %	
Elever i åk 5: Hur ofta är det så stökigt på lektionerna att du har svårt att koncentrera dig? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%) Skolinspektionens enkät. <i>Målvärde Skaraborgs medel.</i>	37 %	37 %	44 %	43 %	
Elever i åk 8: Hur ofta är det så stökigt på lektionerna att du har svårt att koncentrera dig? Andel som svarat "Aldrig" eller "Sällan", (%) Skolinspektionens enkät <i>Målvärde Skaraborgs medel.</i>	44,2 %	44,2 %	48 %	42 %	
Elever i åk 8: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel som svarat "Alltid" eller "Ofta", (%) Skolinspektionens enkät	47,5 %	47,5 %	47 %	44,5 %	
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Skolinspektionens enkät	84,9 %	84,9 %		100 %	

<i>Resultaten går inte att utläsa då statistikunderlaget är för litet.</i>					
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Skolinspektionens enkät	68,9 %	68,9 %	76,4 %	100 %	
Andel elever i åk 7-9 som i Drogvaneundersökningen uppgett att de inte känner sig trygga på skolan.	12 %	13 %	12,3 %	högst 0 %	
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (Kolada)	220,5	202,1	197,3	minst 202,2	
Resultat nationella prov åk 9, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i engelska, (Skolverket)	100 %	100 %	100 %	100 %	
Resultat nationella prov åk 9, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i matematik, Skolverket	84,6 %	84,8 %	78 %	84,9 %	
Resultat nationella prov åk 9, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i svenska, (Skolverket)	100 %	100 %	100 %	100 %	
Elever i åk. 6, meritvärde (egen statistik)		176	183,2	minst 176,1	
Resultat nationella prov åk 6, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i engelska, (Skolverket)	62,7 %	90 %	89 %	90,1 %	
Resultat nationella prov åk 6, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i matematik, Skolverket	71,6 %	82,1 %	78 %	82,2 %	
Resultat nationella prov åk 6, provbetyg, andel elever (%) med provbetyg A-E i svenska, (Skolverket)	77,4 %	82,1 %	77 %	82,2 %	

Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%), (Skolverket)	72 %	63 %	71 %	63,1 %	
Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%), (Skolverket)	75 %	67 %	80 %	67,1 %	
Andel elever i årskurs 9 med lägst betyg E i samtliga ämnen <i>Rikssnitt för 2024 var 69,7</i>	75,6	64	57,7		
Skolfrånvaro			12 %		
<i>F-6-skolorna har fortsatt lägre frånvaro och högstadiet har högre frånvaron. Frånvaron ses alltså öka med stigande ålder.</i>					
Handläggningstid bygglov	2	4		högst 10	
<i>Stor skillnad mellan ärenden men en genomsnittlig handläggningstid ligger på ca 4v. Mindre ärenden går fortare.</i>					
Handläggningstid ärenden för miljö- och hälsoinspektörer		2		högst 10	
<i>Gäller ärenden som kan beslutas av inspektör. Beslut som inte är delegerade har en betydligt längre handläggningstid</i>					
Antalet personer som återkommer i försörjningsstöd		5			
<i>Av alla ärenden under 2023 som varit aktuella för ekonomiskt bistånd och blivit självförsörjande har under perioden 2024-01-01 till 2024-12-31 fem ärenden återkommit till ekonomiskt bistånd.</i>					
Antal dagar (tid) mellan beslut och verkställighet äldreomsorg		2			
Antal dagar (tid) mellan beslut och verkställighet LSS		3			

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska verka för attraktiva och hållbara livsmiljöer och boenden

Beskrivning av målet

Essunga kommun har genom Vision 2040 vässat sina ambitioner om att bli den lilla tillväxtkommunen med ett ökat invånarantal. I vår kommun ska olika boendeformer erbjudas som passar människors olika faser och behov i livet. Vi ska ta tillvara närheten till vår natur och verka för människors möjlighet till rekreation i grönområden, skog och vattennära lägen. I vår landsbygdskommun finns en stark tradition att värna om det som lever och växer. Vår kommun ska verka för att minska vårt klimatavtryck och underlätta för våra kommuninvånare att göra hållbara val i sin vardag. Det ska vara lätt att göra rätt.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde	
Antal invånare i Essunga kom- mun totalt, SCB	5 717	5 656	5 560	minst 5 700	
Färdigställda bostäder i flerfa- miljs- och småhus under året, an- tal/1000 inv (Kolada)	1,7	2,5	1,4	minst 2,7	
<i>8 bostäder i parhus färdigställdes under 2024.</i>					
Antal ovårdade och övergivna fastigheter	20				
<i>Ett tjugotal fastigheter är identifierade som värdefulla att arbeta vidare med i syfte att under- söka om fastighetsägarna har ett intresse av att redovisa dessa i ett register som möjliga för- säljningsobjekt.</i>					
Antal besökare på samtliga mö- tesplatser ÄO		5 468	7 200		
<i>Besökare till Kyrkans, Röda Kor- sets samt PRO:s aktiviteter på Mötesplatsen redovisas årsvis.</i>					
Minskat antal kostsamma externa placeringar. (IFO)	3	2	1		
Andel hemtjänsttagare som ligger över brytpunkten för rekommen- derat max antal hemtjänsttimmar per månad.	0	0	0		
<i>Brytpunkten är 170 timmar/må- naden</i>					
Brukarundersökning hemtjänst (SPF hemtjänstindex)	72,2	88,8	88,5		

Resultatindikatorer som saknar utfall 2024

Resultatindikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde	
SCB Medborgarundersökningen - 92,6 % Hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute (andel positiva svar)			90,1 %	82,3 %	
SCB Medborgarundersökningen - 85,9 % Hur stort eller litet problem tycker du att följande saker är i kommunen där du bor? Skadegö- relse eller klotter. (Andel positiva svar)			76,1 %	79,6 %	
SCB Medborgarundersökningen - 91,4 % Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)			94,6 %	93,6 %	

Kommunfullmäktiges mål: Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet

Beskrivning av målet

Essunga kommun ska effektivt hushålla med de resurser som finns utan att äventyra kommande generations möjligheter.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde	Utveckling
Digital mognad (självskattning DIMIOS) <i>Målvärde är rikets medel 2024</i>	52,3 %		57,6 %	51,2 %	
Digitalt arv (självskattning DIMIOS) <i>Målvärde är rikets medel 2024</i>	59,6 %		71,1 %	53 %	
Digital förmåga (självskattning DIMIOS) <i>Målvärde är rikets medel 2024</i>	45,1 %		44 %	49,4 %	
Antal samverkansforum som Essunga kommun ingår i, t.ex. avtals-samverkan. (Egen mätning)			31		

<i>Kommunala bolag: 1, Stiftelser och föreningar: 4, Kommunalförbund: 7, Avtalssamverkan: 5 Avtal i samarbete med andra: 12, Övriga: 2</i>				
Andel av förskolans totala kostnader som utgörs av interkommunal ersättning (%)	3,33 %	3,99 %	1,93 %	
Andel av grundskolans totala kostnader som utgörs av interkommunal ersättning (%)	3,19 %	2,66 %	1,98 %	
Kostnader för externa placeringar (IFO)	5 927	3 370	1 199	
Antal genomförda samverkansmöten kring hemmaplanslösningar under 2024			50	
<i>Antalet samverkansmöten hittills under 2024. Det är vid dessa möten som möjligheten finns att arbeta med hemmaplanslösningar, men andra samverkansfrågor avhandlas också.</i> <i>I "svåra" ärenden kan samverkansmöten initieras av olika områden inom social sektor. Under 2024 har detta genomförts på två olika klienter där flera områden inom social sektor haft möte för att diskutera hur vi kan hjälpa klienterna på hemmaplan.</i>				

Finansiell analys

Årets resultat

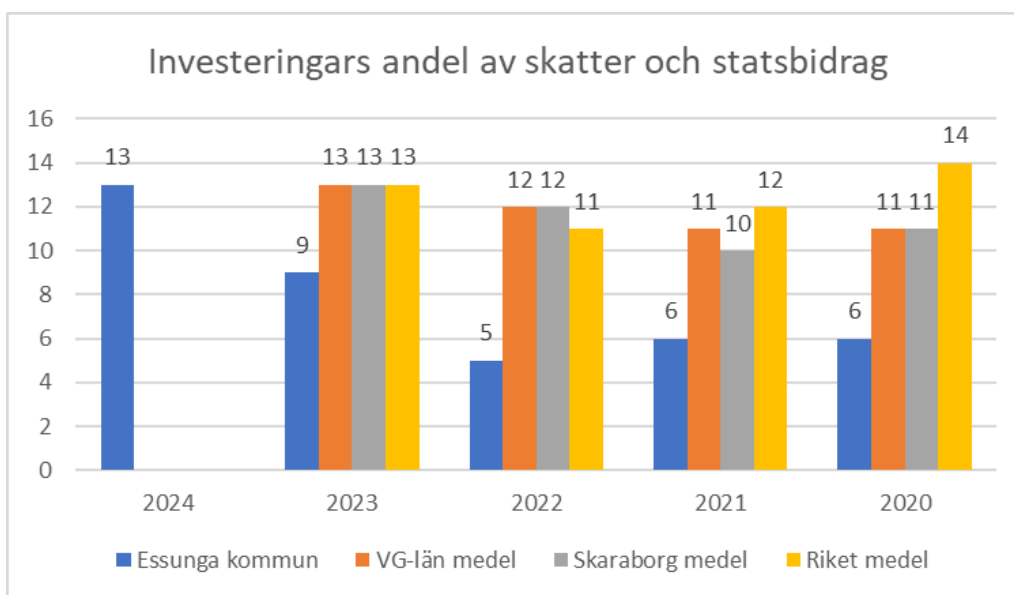
Årets resultat	2024	2023	2022	2021
Årets resultat, mnkr	-5,8	11,2	16,5	10,2
Årets resultat i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	-1,3	2,6	4,2	2,7

Årets resultat uppgår till -5,8 miljoner kronor och relaterat till skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarar det -1,3 procent. Det mycket svaga ekonomiska året 2024 beror framför allt på ökade pensionskostnader, minskande invånare och eftersläpning av intäkter inom LSS-utjämnningen. Utifrån att kommunen har avsatt 6,5 miljoner i en resultatutjämningsreserv kommer resultatet klara det lagstadgade balanskravet för verksamhetsår 2024.

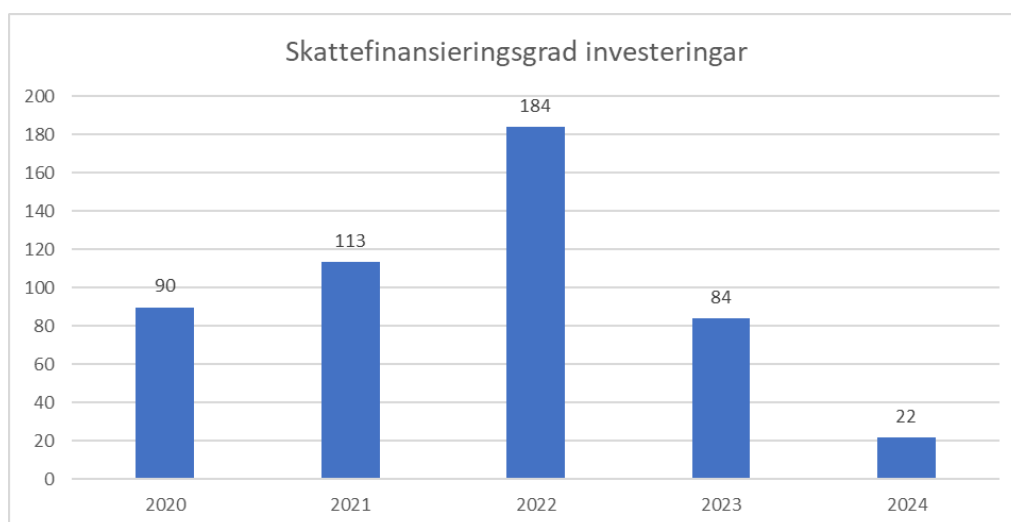
Investeringar

Årets investeringar	2024	2023	2022	2021
Nettoinvesteringar mnkr	55,3	33,6	17,8	22,4
Nettoinvesteringar/avskrivningar %	311	198	110	147

Essunga kommun har i jämförelse med riket och länet haft låga kostnader för investeringar under de senaste åren. Under 2024 har investeringstakten ökat och uppgår till 13 procent av skatter och bidrag, vilket är ungefär i samma nivå som länets och rikets kommuner har investerat under de senaste åren.

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringarna är skattefinansieringsgraden (även kallad självfinansieringsgraden). Den mäter hur stor andel av årets investeringar som finansieras genom egna medel. Egna medel är årets resultat plus årets avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan finansiera genomförda investeringar med egna medel och inte behöver låna till investeringar. 2024 har investeringarna ökat och resultatet varit svagt vilket medfört att skattefinansieringen minskat och sammantaget har endast 22 procent av investeringarna kunnat bekostas av egna medel (resultat och avskrivningar). Därmed har också en upplåning med 60 miljoner kronor gjorts under 2024 för att finansiera genomförda investeringar.

Soliditet

Soliditet	2024	2023	2022	2021
Tillgångsförändring %	7,9	4,3	6,5	4,8
Förändring eget kapital %	-2,5	5,1	8,0	5,2
Soliditet enligt balansräkningen %				
Essunga Kommun	43,7	48,4	48,0	67,4
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	42,9	45,4	47,4	47,4
Riket genomsnitt	39,9	42,4	43,8	44,0
Soliditet inkl pensionsåtagande före 1998 %				
Essunga kommun	23,9	27,0	26,2	32,6
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	27,9	28,5	25,8
Riket, genomsnitt	*	31,3	31,9	30,7
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse och borgensåtagande %	-3,2	-2,3	-5,0	-42,5

Soliditet är ett mått på den finansiella styrkan på lång sikt. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av det egna kapitalet. Från och med 2022 är siffrorna förändrade utifrån omklassificering av fastigheterna som drivs av Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening "Essunga äldreboistäder" så att tillgångar och skulder i föreningen inkluderas i kommunens räkenskaper. Denna ändrade redovisning är orsaken till den större förändringen som skedde mellan 2021 och 2022.

Kommunens soliditet uppgår till 43,7 procent, vilket innebär att soliditeten har minskat med 4,7 procentenheter jämfört med föregående år. Det negativa resultatet och ökade investeringar har påverkat soliditeten negativt. Samtidigt visar preliminära siffror att Essungas soliditet fortsatt är något starkare än för genomsnittskommunen i riket eller i länet.

Soliditeten inklusive kommunens pensionsförpliktelser som är intjänade före 1998 och som ligger utanför balansräkningen uppgår till 23,9 procent.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad	2024	2023	2022	2021
Total skuldsättningsgrad %	56,3	51,6	52,0	32,6
-Varav avsättningsgrad %	2,5	3,2	3,6	5,8
-Varav kortfristig skuldsättningsgrad %	15,1	19,2	16,9	24,6
-Varav långfristig skuldsättningsgrad %	38,7	29,2	31,5	2,2

Den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Kommunens totala skuldsättningsgrad är 56,3 procent och har ökat på grund av ökade investeringar som är lånefinansierade. Framför allt är det långfristiga skulder som ökat mellan 2023 och 2024.

Kassalikviditet

Kassalikviditet	2024	2023	2022	2021
Essunga kommun	107,9	90,3	100,1	81,9
Västra Götaland genomsnitt	*	145,0	137,5	137,7
Riket genomsnitt	*	129,5	137,4	138,2

Kassalikviditeten uppgår till 107,9 procent. En tumregel brukar vara att en kassalikviditet bör vara 100 procent, det vill säga att kassa, bank och kortfristiga fordringar ska klara att bära alla kostnader för de kortfristiga skulderna.

En jämförelse av likviditeten visar att Essunga har en lägre likviditet än jämförda kommuner. Men utifrån att likviditeten uppgår till 107,9 procent och att Essunga därtill har en checkkredit om 20 miljoner kronor som kan förstärka likviditeten vid tillfälliga utgiftsökningar, bedöms likviditeten vara på en god nivå.

Driftskostnadsandel

Driftskostnadsandel %	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter och kostnader	95,2	91,9	90,7	93,2
Avskrivningar	5,1	4,9	4,8	4,1
Driftskostnader exklusive finansnetto	100,3	96,7	95,5	97,2
Finansnetto	0,9	0,7	0,4	0,1
Nettokostnadsandel inklusive finansnetto	101,3	97,4	95,8	97,3

En grundläggande förutsättning för att uppnå balans i ekonomin och nå god ekonomisk hushållning är att intäkterna är större än kostnaderna. Ett mått på denna balans är driftkostnadsandelen. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Driftskostnadsandelen är 100,3 procent 2024 vilket innebär att 0,3 procent mer än intäkterna för skatter och bidrag använts till verksamhetens intäkter och kostnader samt avskrivningar. Därtill påverkar finansnettot till att nettokostnadsandelen är 101,3 procent, där den del som överstiger 100 procent utgörs av resultatnivån om -1,3 procent.

Riskanalys

Kommunens ekonomiska resultat kan påverkas av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan vara förändringar i lagstiftning och snabba konjunktursvängningar. Kommunen har ett ansvar att ha en beredskap att hantera oförutsedda händelser och bör ha marginaler i sin ekonomi för detta. Ett sätt att tydliggöra är att upprätta en känslighetsanalys enligt nedan, som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella ställning.

Känslighetsanalys, miljoner kronor	Kostnad/intäkt
Befolkningsförändring med 10 invånare	+/-0,7
Lönekostnadsförändring 1 %	+/-3,4
Prisändring av taxor och avgifter 1 %	+/-0,4
Prisändring av varor och tjänster 1 %	+/-1,4
Förändrad utdebitering med 1 krona	+/-14,0

Sammanfattande finansiell analys

I nuläget har Essunga en relativt stabil ekonomi. Essunga har 2024 något lägre skattesats än Skaraborgs kommuner och lägre än de cirka 70 kommunerna som är med i Småkom. Dock har Essunga högre skatt än rikssnittet. Soliditeten (långfristig betalningsförmåga) är högre för Essunga än för samtliga jämförda kommungrupper, likaså är låneskulden lägre i kommunen. Därmed har kommunen relativt bra utgångsläge ekonomiskt, dock med farhågor utifrån minskad befolkning och ökade investeringsnivåer de kommande åren.

	Essunga	Riket	Skaraborgs kommuner	SmåKom
Skattesats till kommun (%)	21,57	20,70	21,82	22,45
Soliditet kommun, (%)	43,8	39,9	42,6	39,5
Långfristiga skulder kommunen, kr/inv	36 037	56 431	50 546	36 717

Den ökade investeringstakten medför att kommunen behöver låna pengar. Därav har låneskulden och de långfristiga skulderna ökat för både kommunen och koncernen. Räntebärande skulder och avskrivningarna som ökar är ett resultat av de höga investeringarna och det minskar det ekonomiska utrymmet för verksamheterna. Den ökade låneskulden medför också en ökad risk-exponering.

Att investeringsnivån ökar 2025 tillsammans med en befolkningsminskning som bidrar till ett relativt lågt budgeterat resultat kommer att försämra soliditeten och öka de långfristiga skulderna.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, men från och med 2013 har det varit möjligt att reservera till eller disponera medel från resultatutjämningsreserv.

Verksamhetsår 2023 avsatte Essunga kommun 6,5 miljoner till resultatutjämningsreserven vilka återförs verksamhetsåret 2024.

Balanskravsresultatet uppgår 2024 till 0,3 miljoner kronor, vilket medför att Essunga klarar balanskravsresultatet och inte behöver återställa ett negativt resultat under de kommande åren.

Balanskravsresultat mnkr	2024	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	-5,8	11,2	16,5	10,2
Avgår samtliga realisationsvinster	-0,4	-0,1	-0,1	-0,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	-6,5	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	6,5	0,0	0,0	0,0
Totala pensionsåtaganden	0,3	4,6	16,4	9,5

Resultatutjämningsreserv

Kommunerna gavs efter finanskrisen 2009/2010 en möjlighet att inrätta en resultatutjämningsreserv som möjliggör att använda tidigare års överskott vid kriser, lågkonjunktur eller för att klara tillfälliga resultatförsämringar.

2023 avsatte Essunga 6,5 miljoner till resultatutjämningsreserven. Essungas resultat 2024 tillsammans med realisationsvinster på 0,4 mnkr från försäljning av anläggningstillgångar utgör balanskravsresultatet om -6,2 miljoner. För att uppnå ett positivt balanskravsresultat används de avsatta 6,5 miljoner från resultatutjämningsreserven, därigenom redovisar Essunga kommun ett positivt balanskravsresultat om 0,3 miljoner kronor för verksamhetsår 2024.

Essunga kommun har därmed ingen avsättning i resultatutjämningsreserven kvar från och med 2025.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antalet tillsvidareanställda i kommunen uppgår den 31 december 2024 till 498 tillsvidareanställda personer jämfört med 492 för 2023. Utöver dessa tillsvidareanställda finns ett hundratal vikarier inom kommunens verksamheter.

OSA mål - Arbetsmiljöarbete

Under 2024 har Essunga kommun fokuserat på att förbättra arbetsmiljön och främja ett öppet samtalsklimat. Tre prioriterade områden har varit: arbetsbelastning, arbetstidens förläggning och kränkande särbehandling. Arbete med handlingsplaner har drivits genom att frågorna tagits upp vid arbetsplatsträffar (APT), i enlighet med årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Strävan har varit att försöka uppnå en sund nivå inom dessa områden, och diskussioner behöver hållas levande på APT. Mål och aktiviteter har formulerats inom de olika sektorerna.

Ett övergripande behov som har lyfts fram i flertalet planer är brist på återhämtning och att många medarbetare upplever en hög arbetsbelastning. Beroende på verksamhetens karaktär kan olika insatser behövas framgent. Kontaktnära yrken är en faktor som gör att det är extra viktigt att ha koll på rådande arbetssituation på arbetsplatserna.

OSA mål - Fokus på friskfaktorer

Med fokus på friskfaktorer och främjande insatser i verksamheter behåller man en god arbetsmiljö och skapar en ökad frisknärvaro i organisationen.

Några punkter som nämns från de olika verksamheterna inom sektorerna är:

- **Nära och tillitsfullt ledarskap** med fokus på att tidigt fånga upp ohälsa hos medarbetare.
- **Medarbetar och ledarskapspolicy** - har arbetats fram under året, där olika byggstenar syftar till friskfaktorer i verksamheten.
- **Regelbundna avstämningar** med medarbetare och närvarande chefer för att tidigt fånga upp stödbehov och erbjuda rehabiliterande insatser.
- **Personavårdsronder** där HR-specialist och chef träffas och gör uppföljningar av sjuk-skrivningar och korttidsfrånvaro. Företagshälsovård kopplas in vid behov.
- **Medarbetarsamtal** inriktade på mål, arbetstillfredsställelse och arbetsmiljö.
- **Planeringsdagar** med trivselaktiviteter förutom verksamhetsplanering för att stärka grupperns mående och vi-känsla.
- **Verksamhetsmöten** för att driva verksamhetsfrågor och använda den kompetens som finns inom verksamheten.
- **APT** för att öka delaktigheten i den verksamhet man verkar.

Kompetensförsörjning

En strategi för kompetensförsörjning har arbetats fram och beslut kring denna togs under hösten. Strategin omfattar de övergripande delarna som är aktuella områden för samtliga sektorer. I nästa steg ska sektorerna arbeta fram planer med aktiviteter på kort och lång sikt.

Sysselsättningsgrad

En av frågorna är att höja sysselsättningsgraden och hur arbetet ska kunna ske för att förbättra tillgången på kompetens. Vissa förbättringar av måttet genomsnittlig sysselsättningsgrad har också skett 2024. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden uppgår till 94 procent 2024.

Social sektor har 57 tillsvidareanställda personal som har deltid, ofta mellan 75 - 85 %. Fler än hälften är över 50 år, varav ett tiotal är över 60 år.

Utbildningssektorn har 25 tillsvidareanställda personal som har deltid, ofta mellan 75 - 90 %. Fler än hälften är över 50 år.

Kommunledningssektorn har 30 tillsvidareanställda personal på deltid, mellan 40 - 85 %. 17 av dessa hör hemma inom kultur och fritid (i genomsnitt arbetar dessa 63,3 % och mindre än en fjärdedel av personalen har heltid). Denna förhållandevis lilla grupp ger ett högt utslag i beräkningen. Inom kostenheten arbetar 14 av 24 deltid mellan 75 - 85 %. Orsak kan vara en hög andel mindre kök, men fortfarande en oproportionerligt hög andel deltid.

Löneöversynen 2024 är slutförd i och med september månads löneutbetalning. Sist ut var Vårdförbundet efter konflikten under försommaren.

En lönekartläggning gjordes efter avslutad löneöversyn och den visar att kommunen inte har några osakliga löneskillnader. Ett nytt digitalt lönekartläggningssystem har tagits i drift under året för att kunna kvalitetssäkra den årliga lönekartläggningen.

Upphandlingar

En gemensam upphandling av ett HR- och lönesystem tillsammans med kommunerna i V6 fullföljdes under 2024 och avtal tecknades. I detta avtal ingår ett nytt bemanningssystem. Införandeprocess är aktuell 2025/26.

En gemensam upphandling av Rekryteringstjänst/bolag har genomförts tillsammans med Lidköpings kommun.

Pensionspolicy

En uppdatering av pensionspolicy för medarbetare och förtroendevalda har skett och beslut har fattats i frågan. Ett av syftena är att kunna behålla medarbetare så länge som möjligt i arbete och med tanke på åldersfördelning bland de anställda är denna fråga relevant för att kunna säkra välfärdstjänsterna på sikt.

Policy för ledar- och medarbetarskap

Med utgångspunkt i den styrmodell som antogs i kommunen 2023 har ett projektarbete pågått under året för att skapa en policy för ledar- och medarbetarskap i delaktighet med ledare och medarbetare. En införandeprocess kommer att ske under 2025 och denna satsning har en långsiktig karaktär för att nå en effektiv och verkningsfull verksamhet. En lönepolicy arbetades fram i slutet av året som överensstämmer med de byggstenar som formats i projektet.

Facklig samverkan

Riktlinjer för MBL har under året börjat att tillämpas som ett alternativ till det samverkansavtal som under tidigare år har sagts upp. De olika sektorerna har en fungerande rutin för MBL-möten.

Rekrytering

Fokus på kompetensbaserad rekrytering i kommunen, allt i syfte att säkerställa att rätt kompetens rekryteras. En grundläggande utbildning i kompetensbaserad rekrytering har genomförts för kommunens chefer. HR ger chefsstöd i rekryteringar och till vissa tjänster används tester.

Delar av social sektor har varit med på några rekryteringsmässor i området.

Kommunen har en stor utmaning med att finna den kompetens som efterfrågas och det kommer att krävas omställning under kommande år för att möta den demografiska utvecklingen med bland annat fler äldre.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete har pågått kontinuerligt, och verksamheterna har sina egna utmaningar för att säkerställa en sund och säker arbetsmiljö. HR-avdelningen har varit delaktig i införandet av en arbetsmiljömodul i Stratsys och det har etablerats ett digitalt årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet i kommunen. Aktuella teman enligt årshjulet har tagits upp vid arbetsplatsträffar där kontinuerliga förbättringar har kunnat stödjas genom presentationsmaterial för APT.

- **Årlig uppföljning** av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs under första kvartalet och resulterar i en handlingsplan för samtliga verksamheter. Det finns en kommunövergripande handlingsplan som rapporterats till KS.
- **APT** varje månad där aktuella arbetsmiljöfrågor diskuteras
- **Medarbetarsamtal och lönesamtal** erbjuds all tillsvidareanställd personal.
- **Organisatorisk och social arbetsmiljö** med målsättning och handlingsplaner har tagits upp vid APT under hösten.
- **Fysiska skyddsronder** genomförs enligt det systematiska arbetsmiljöarbetet där bl.a. eventuella säkerhetsbrister identifieras. En utmaning är många lokaler som är gamla och utslitna inom bl.a. utbildningssektorn.
- **Medarbetarundersökning** görs vartannat år i hela organisationen. Undersökning var ej aktuell under 2024.
- **Återhämtning** har setts över schemamässigt och diskuteras kontinuerligt med medarbetarna.
- **Dispens för dygnspass** har godkänts, vilket ger personalen större möjlighet till återhämtning och främjar god vård.
- **Scheman** ses över för att öka möjligheten till hälsoaspekter.
- **Risk – och konsekvensbedömningar** görs vid behov inom de olika verksamheterna.
- **Hälsoundersökningar** erbjuds personal som arbetar natt enligt de föreskrifter som råder.
- **Chefer** inventerar arbetsmiljön och sätter in åtgärder på kort och lång sikt.
- **Vid rehabilitering** erbjuds vid behov företagshälsovård enskilt eller för grupp.
- **Uppföljning och dokumentation** av sjukfrånvaro genomförs enligt gällande rutiner. Ett digitalt dokumentationssystem används (Adato).
- **Tillbud och olycksfall** följs upp kontinuerligt inom sektorerna och kommunövergripande.
- **Kontinuerlig samverkan** med fackliga organisationer på olika nivåer.

Sjukfrånvaro

	Sjukfrånvaro 2024	Sjukfrånvaro 2023
Total sjukfrånvaro	6,8 % 60 + dagar 37,6 %	6,7 % 60 + dagar 35,88 % (korrigerat från 21,4 %)

Sjukfrånvaron för kommunen har hållit sig på ungefär samma nivå 2024 som 2023. För 2024 har Essunga en total sjukfrånvaro på 6,8 % och det ligger under sjukfrånvarosiffran bland kommuner i riket som är cirka 7,4 %. Ett fortsatt arbete sker med sikte på att sänka sjukfrånvaron, både på kort och lång sikt. Det görs personalvårdsronder inom de olika sektorerna där chefer får stöd av HR att arbeta vidare med rehabiliteringsprocesserna. Företagshälsovård används där det finns tydliga behov av stödinsatser. Det finns både utmaningar och framsteg inom de olika sektorerna när det gäller sjukfrånvaron.

Den ålderskategori som har högst sjukfrånvaro är anställda över 50 år. Kvinnor har något högre sjukfrånvaro jämfört med män och följer nationellt mönster i en kvinnodominerad bransch.

Sjukfrånvaron i kommuner och regioner är högst på den svenska arbetsmarknaden. De bakomliggande orsakerna är många men just väsentliga skillnader i arbetsmiljö mellan offentliga och privata arbetsgivare är sannolikt inte en av dem. Snarare är det skillnader i köns- och ålderssammansättning, geografiska olikheter, arbetsplatsernas storlek med mera, som ligger bakom. Med andra ord faktorer som inte är direkt arbetsrelaterade och som en arbetsgivare i begränsad utsträckning kan påverka.

Att vara i arbete är en friskfaktor. Det är en vetenskap som ibland tappas bort i debatten. Det är generellt sett betydligt sämre för hälsan att inte arbeta, även när arbetsförmågan är nedsatt. Att skapa förutsättningar för medarbetarnas närvaro på arbetsplatsen är en utgångspunkt i det arbete som bedrivs inom Essunga kommun. Det kommer att vara fortsatt fokus på uppföljning och stöd till medarbetare för att ytterligare förbättra sjukfrånvaron och arbetsmiljön. Arbete med friskfaktorer och främjande insatser är ett område som mer behöver intensifieras i kommunen i syfte att stärka och bibehålla hälsan hos medarbetarna.

Personalstatistik

Personalkostnader

Personalkostnader mnkr 2023-2024	2024	Förändring 2023-2024
Lön	234,1	7,1 %
Varav		
-Månadslön	185,6	8,0 %
-Timlön	13,6	13,8 %
-Övertidsersättning	1,9	6,6 %
-Fyllnadslön	0,8	21,8 %
-Sjuklön	4,7	-6,6 %
Sociala avgifter / pensionskostnader	110,2	6,3 %
Övriga personalkostnader	0,5	-45,7 %
Summa	344,9	6,7 %

Antal anställda, årsarbetare och genomsnittlig sysselsättningsgrad

Sektorer	Antal anställda		Årsarbetare		Medel sysselsättningsgrad	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Kommunledningssektorn	100	50	89,6	49	90 %	98 %
Sektor Utbildning	182	215	176,1	210	97 %	98 %
Social sektor	216	227	203,6	201	94 %	89 %
Totalt	498	492	469,3	460	94 %	93 %

2024 flyttade verksamheterna kost och lokalvård från sektor utbildning till kommunledningssektorn vilket förklarar förändringen mellan åren.

Sjukfrånvaro totalt %

Sjukfrånvaro totalt %	2024	2023	2022	2021	2020
Totalt	6,8	6,7	7,9	7,0	8,0
Kvinnor	6,9	6,5	8,0	7,2	8,4
Män	6,2	7,7	7,4	6,1	5,6

Sjukfrånvaro per åldersgrupp %

Sjukfrånvaro per åldersgrupp %	2024	2023	2022	2021	2020
--29 år	6,6	7,1	8,0	5,3	6,1
30--49 år	5,8	5,5	6,8	5,4	6,9
50-- år	7,7	7,7	8,8	8,9	9,5

Långtidssjukfrånvaro %

Långtidssjukfrånvaro %	2024	2023	2022	2021	2020
Andel av sjukfrånvaron som är långtids-sjukfrånvaro	37,6	35,9	36,4	42,3	48,2

Förväntad utveckling

Essunga kommun

Omvärlden har påverkar kommunsektorn 2024 genom bland annat högre pensionskostnader, högre räntor, höjda hotnivåer. Befolkningsökningen har kommit av sig och bostadsbyggandet har bromsats upp. Kommunerna påverkas också av ökat fokus på civil beredskap och utmaningar inom kompetensförsörjningen.

Essunga kommun har två finansiella mål för åren 2024–2027; att resultatet som andel av skatter och generella statsbidrag ska uppgå till minst två procent under en rullande fyraårsperiod samt att självfinansieringsgraden av kommunens investeringar ska uppgå till minst 60 % under tiden som skolinvesteringar pågår. Detta för att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomi över tid.

Inför 2025 finns påverkar framför allt följande tre ekonomiska faktorer Essunga kommuns förutsättningar och sammantaget förbättrar utgångsläget från det ekonomiskt utmanande 2024.

1: Ökad LSS-utjämning 2025: + 7,8 miljoner kronor

	LSS-utjämningsbidrag
Bidrag 2022, insatser och kostnader 2020	2,9 mnkr
Bidrag 2023, insatser och kostnader 2021	12,1 mnkr
Bidrag 2024, insatser och kostnader 2022	9,6 mnkr
Bidrag 2025, insatser och kostnader 2023	17,4 mnkr

Under 2023 utökades LSS-insatser vilket medfört en högre kostnadsnivå för verksamheten och har varit en bidragande orsak till Socialnämndens underskott 2024. Dessa volymökningar kommer LSS-utjämningsystemet med två års eftersläpning att kompensera Essunga kommun för, där den ökade volymen medför ökade intäkter med preliminärt 7,8 miljoner 2025, varav 4,0 miljoner kronor öronmärkts i budgeten till Socialnämnden.

2. Minskade pensionskostnader 2025: + 10,1 miljoner kronor

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2025
Pensionskostnader exkl. lagstadgade arbetsgivaravgifter	25,6	36,6	38,1	ca: 28,0

Kostnader för kollektivavtalade pensioner påverkas av prisbasbeloppets förändring året före pensionskostnadsåret och på grund av hög inflation 2022 och 2023 har kostnaderna ökat kraftigt 2023 och 2024. Lägre inflationen 2024 medför däremot att pensionskostnaden 2025 minskar med cirka 10 miljoner.

3. Färre invånare 2025: - 4,8 miljoner kronor

	2022	2023	2024
Invånare Essunga kommun	5 717	5 656	5 560

Färre invånare medför minskade skatteintäkter. Detta har medfört att Essunga 2024 fick cirka 4,0 miljoner mindre i skatteintäkter och inför 2025 beräknas skatteintäkter påverkas negativt med cirka 4,8 miljoner kronor ytterligare på grund av minskat invånarantal under 2024.

Essunga bostäder

Många fastighetsbolag har investerat mycket de senaste åren och haft tilltro till en stabil marknad och ett stabilt världsläge. Den bilden har förändrats vilket innebär påfrestningar. Essunga Bostäder klarar sig utifrån förutsättningarna bra utifrån måttliga investeringar och en väl komponerad fastighetsportfölj. Det som talar för bolaget också är en väl sammansvetsad personalgrupp med kompetens och medvetenhet om hur man arbetar med knappa resurser.

Räkenskaper

Driftredovisning

Driftredovisning tusentals kronor	Budget 2024	Utfall 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Kommunfullmäktige	-596	-584	12	-640
Revision	-600	-708	-108	-705
Kommunstyrelse	-109 080	-113 225	-4 145	-103 466
Bygg- och miljönämnd	-1 404	-2 339	-935	-1 587
Utbildningsnämnd	-144 491	-144 456	35	-136 541
Socialnämnd	-166 545	-172 026	-5 481	-162 189
Summa nämnder	-422 716	-433 338	-10 622	-405 128
Finansiering	424 800	427 578	2 778	416 313
Totalt	2 084	-5 760	-7 844	11 185

Resultatet för kommunen 2024 uppgår till -5,8 miljoner kronor. För motsvarande period 2023 redovisades ett överskott med 11,2 miljoner kronor.

Det försämrade resultatet beror delvis på en låg ökning om 1,4 procent av skatter och statsbidrag. Den låga ökningen beror delvis på färre invånare i kommunen och delvis på att konjunkturen nationellt utvecklats svagare än förväntat. Därtill har pensionskostnader 2024 ökat på grund av den höga ökningen av prisbasbeloppet 2023 vilken används för beräkning av tjänstepensionen 2024.

I Essunga beror den negativa budgetavvikelsen framför allt på att kommunstyrelsen och socialnämnden prognostiserar underskott. Fastighetskostnader, exploateringsförluster och ökade IT-kostnader är huvudorsaken till kommunstyrelsens negativa budgetavvikelse. För socialnämnden är huvudorsaken till underskottet ökade kostnader för äldreomsorg och ökade kostnader för externa placeringar.

Som enskilt år uppnår inte Essunga 2024 kommunfullmäktiges mål om ett resultat om 3 procent +/- 1 procent. Men utifrån att målet är fyraårigt uppnås målet för fyraårsperioden 2021 - 2024. Eftersom kommunen inför 2024 var medveten om det utmanande ekonomiska läget avsattes 6,5 miljoner 2023 i en resultatutjämningsreserv, dessa medel återförs 2024 och medför att kommunen klarar det lagstadgade balanskravet.

Uppföljning prognos

En uppföljning av prognoserna under året visar att resultatet blev något sämre än prognosen per delårsbokslutet i augusti men något bättre än prognosen per oktober. Sammantaget överensstämde prognoserna 2024 väl med verkligt utfall för året.

Prognosavvikelse för helåret 2024 (miljoner kronor)	Prognos för helåret för Essunga kommun
Delårsbokslut 1, per april månad	-7,0
Delårsbokslut 2, per augusti månad	-5,5
Prognos per oktober månad	-6,2
Resultat helår 2024	-5,8

Nettokostnadsökning

Nettokostnadsökningen mellan åren är ett viktigt nyckeltal som visar om kostnaderna ökat mer än pris- och löneökningar mellan åren. Ökningen kan sättas i relation till kostnadsindex för kommunal verksamhet som uppgår till 4,6 procent 2024.

Nettokostnader (tusentals kronor)	2023	2024	Förändring
Utbildningssektorn	136 541	144 456	5,80 %
Social sektor	162 189	172 026	6,10 %
Kommunstyrelsen	104 811	114 517	9,30 %
Bygg- och miljönämnden	1 587	2 339	47,40 %
Finansiering	-416 313	-427 575	2,70 %

- Socialnämnden och utbildningsnämnden har en nettokostnadsökning om cirka sex procent vilket är cirka 1,2 - 1,5 procent högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet. För socialnämnden har personalavslut, inhyrda konsulter inom barn- och vuxna och ökning av hemtjänst inom äldreomsorg bidragit till ökade kostnader under året. Inom utbildningsnämnden beror framförallt kostnadsökningen utöver pris- och löneökningar på ökade gymnasiekostnader.

- Kommunstyrelsens nettokostnadsökning exklusive förändrade kapitalkostnader och nedskrivning av värdet på exploaterade tomter är 6,6 procent, vilket är 1,7 miljoner högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet mellan åren, huvudorsaken till de högre kostnaderna är framför allt ökade fastighetskostnader.

- Bygg och miljönämndens höga nettokostnadsökning är framför allt hänförlig till miljöområdet, under året har en stor del av verksamheten hanterats av externa konsulter, därtill har vakanser inom samhällsbyggnadsavdelningen bidragit till vissa ökade konsultkostnader för nämnden.

- Finansiering avser skatteintäkter, pensionskostnader och intäkts- och utgiftsräntor. Inom finansieringen har skatter och bidrag ökat relativt lite 1,8 procent mellan åren, därtill har räntekostnader ökat från 2,8 till 4,0 miljoner på grund av högre investeringstakt och upplåning.

Finansiella mål

Mål: Årets resultat ska utgöra 3 procent +/- 1 procent, av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem under en rullande fyraårsperiod.

Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår 2024 till -1,3 procent och för den rullande fyraårsperioden 2021 - 2024 uppgår resultatet till 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta innebär att resultatet klarar sig inom målintervall under fyraårsperioden.

	Årets resultat (miljoner kronor)	Årets resultat av skatter och bidrag
2021	10,2	2,8 %
2022	16,5	4,2 %
2023	11,2	2,7 %
2024	-5,8	-1,3 %
Medel 2021 - 2024	8,0	2,0

Mål: Skattefinansierade nettoinvesteringar ska under den tid då skolinvesteringarna pågår finansieras till lägst 60 procent av egna medel.

Nettoinvesteringar 2024 uppgår till 55,3 miljoner kronor och resultat inklusive avskrivningar uppgår till 12,0 miljoner kronor, vilket motsvarar en självfinansiering om 22 procent 2024. För fyraårsperioden 2021 - 2024 prognostiseras självfinansieringen till 76 procent.

(miljoner kronor)	2021	2022	2023	2024 prognos	Medel 2021-2024
Investeringar	22,4	17,8	33,6	55,3	32,3
Årets resultat	10,2	16,5	11,2	-5,8	8,0
Avskrivningar	15,2	16,2	17,0	17,8	16,6
Självfinansieringsgrad	113 %	184 %	84 %	22 %	76 %

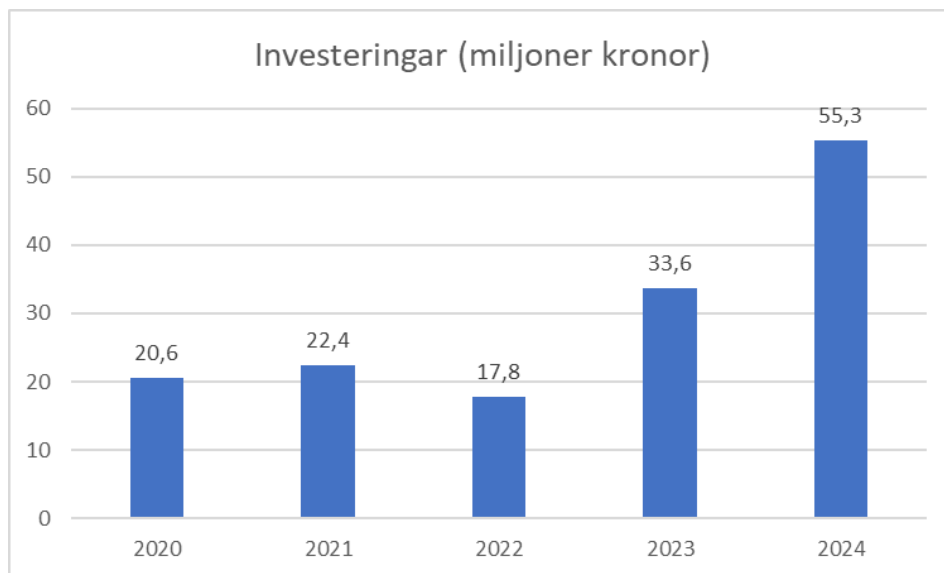
Investeringsredovisning

Investering (tusentals kronor)	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Förskolor	3 000	607	1 383	286	8 298
Skolfastigheter	49 500	38 668	6 149	4 845	2 334
Kommunala fastigheter	3 000	1 901	5 189	1 729	1 904
Fritid	750	377	0	251	536
Inköp av mark	3 500	0	0	0	0
Gata/Park	5 200	4 354	5 250	3 158	2 004
VA-verksamhet	11 800	5 938	10 916	3 797	1 830
Övrigt	4 000	3 430	4 690	3 735	5 512
Summa investeringar	80 750	55 275	33 577	17 801	22 418
Investeringar exkl Jonslunds skola och förskola Stallaholm	32 750	19 559	30 337	17 248	22 241

Kostnaden för investeringar 2024 uppgår till 55,3 miljoner kronor, vilket är 25,5 miljoner kronor mindre än budget för året, vilket motsvarar att 68 procent av investeringsbudgeten använts.

Framför allt har inte investeringar för Jonslunds skola, Stallaholms förskola, inköp av mark och vattenreservoar genomföras fullt ut jämfört med budget. Exklusive dessa poster har 84 procent av investeringsbudgeten använts.

Essunga kommun har under många år haft låga kostnader för investeringar. Under perioden 2020 - 2023 uppgår investeringarna till i genomsnitt 23,6 miljoner per år (cirka 5,5 procent av skatter och bidrag), att jämföras med rikets medel där investeringar uppgår till cirka 12 procent av skatter och bidrag. Under 2024 har investeringarna ökat till cirka 13 procent av skatter och bidrag. Nedan diagram visas Essungas investeringsnivåer i miljoner kronor de senaste fem åren.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter, not 3	119 247	113 841	92 707	88 589
Verksamhetens kostnader, not 4	-521 961	-498 031	-504 806	-480 827
Avskrivningar, not 5	-26 281	-25 721	-22 035	-20 790
Verksamhetens nettokostnader	-428 995	-409 911	-434 134	-413 028
Skatteintäkter, not 6	280 720	275 367	280 720	275 367
Generella statsbidrag och utjämning, not 7	152 266	151 633	152 266	151 633
Verksamhetens resultat	3 991	17 089	-1 148	13 972
Finansiella intäkter, not 8	1 928	1 928	1 891	1 976
Finansiella kostnader, not 9	-8 859	-7 129	-5 903	-4 761
Resultat efter finansiella poster	-2 940	11 888	-5 160	11 187
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader, not 11	-600	0	-600	0
Årets resultat	-3 540	11 888	-5 760	11 187

Kommunen

Resultatet för kommunen 2024 uppgår till -5,8 miljoner kronor. För motsvarande period 2023 redovisades ett överskott med 11,2 miljoner kronor. Som enskilt år uppnår inte Essunga 2024 kommunfullmäktiges mål om ett resultat om 3 procent +/- 1 procent. Men utifrån att målet är fyraårigt prognostiserar Essunga att uppnå målet för fyraårsperioden 2021 - 2024. Eftersom kommunen inför 2024 var medveten om det utmanande ekonomiska läget avsattes 6,5 miljoner 2023 i en resultatutjämningsreserv, dessa medel återförs 2024 och medför att kommunen också klarar balanskravsresultatet.

Koncernen

Koncernen redovisar ett resultat på -3,5 miljoner kronor och inkluderar resultatet för Essunga kommun, Essunga Bostäder AB och Stiftelsen Essunga Industrier.

Det kommunala bolaget, Essunga Bostäder AB, visar ett positivt resultat med 2,1 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har bolagets resultat förbättrats från 0,7 miljoner kronor. Stiftelsen Essunga Industriers resultat uppgår till 108 tusen kronor. Utifrån förvaltarläge har vissa kostnader för revision och diverse avgifter belastat stiftelsen som vägs upp av ränteintäkter.

Balansräkning

Belopp tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar, not 12	102	127	0	0
Materiella anläggningstillgångar, not 13/14	569 065	535 303	410 354	374 115
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	551 430	518 041	393 485	357 364
Maskiner och inventarier	17 635	17 262	16 869	16 751
Övriga materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar, not 16	11 029	10 866	22 215	21 668
Summa anläggningstillgångar	580 196	546 296	432 569	395 783
Omsättningstillgångar				
Förråd, lager och exploateringsfastigheter, not 18	1 470	1 195	1 206	951
Fordringar, not 19	46 756	50 472	39 903	47 069
Kortfristiga placeringar	0	4 037	0	0
Kassa, bank, not 21	52 154	39 896	44 554	36 301
Summa omsättningstillgångar	100 380	95 600	85 663	84 321
SUMMA TILLGÅNGAR	680 577	641 896	518 232	480 104
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital vid årets början, not 22	246 745	234 857	232 363	221 178
- Varav resultatutjämningsreserv	6 500	0	6 500	0
Årets resultat, not 22	-3 540	11 888	-5 760	11 185
Eget kapital vid årets slut	243 205	246 745	226 603	232 363
- Varav resultatutjämningsreserv	0	6 500	0	6 500
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner, not 17/23/24	7 360	6 909	7 360	6 909
Övriga avsättningar, not 17/23/24	7 358	10 056	5 617	8 527
Summa avsättningar	14 718	16 965	12 977	15 436
Skulder				
Långfristiga skulder, not 25	335 633	277 742	200 370	139 947
Kortfristiga skulder, not 26	87 021	100 444	78 282	92 358
Summa skulder	422 654	378 186	278 652	232 305
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	680 577	641 896	518 232	480 104
<i>Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser</i>				
Borgensåtaganden, not 28/29	0	0	137 890	140 638
Ansvarsförbindelser; not 28/29	104 069	102 667	104 069	102 667
Summa säkerheter och ansvarsförbindelser	104 069	102 667	241 959	243 305

Anläggningstillgångarna påverkas genom att värdet ökar med genomförda investeringar och minskar med avskrivningar. I värdet ingår kooperativet Essunga äldreboheter med 130,7 miljoner kronor, en minskning från 131,6 miljoner kronor föregående år. Sammantaget har värdet av kommunens anläggningstillgångar ökat med 36,2 miljoner kronor under 2024. Anledningen till ökningen är framför allt den högre investeringstakten i kommunen.

Omsättningstillgångarna har ökat med 1,3 miljoner. Kommunens likviditet uppgår till 44,6 miljoner kronor i delårsbokslutet. Under hösten 2024 har tre låneavrop genomförts om sammanlagt 60 miljoner på grund av pågående byggnation av Jonslunds skola.

Kommunens egna kapital uppgår till cirka 226,6 miljoner kronor. Det är en minskning med 5,8 miljoner kronor vilket motsvaras av resultatet för 2024.

Avsättningar för kommunen uppgår till 13,0 miljoner kronor, varav avsättningen till pensioner uppgår till 7,4 miljoner kronor. Övriga avsättningar är bland annat medfinansiering av E20, återställande av deponi, bärebergstippen och regresskostnader inom VA-verksamheten, kommunens avsättningar har minskat med 2,5 miljoner under året beroende på utbetalning för E20, förlikningar med försäkringsbolag gällande VA-tvister och ny beräkning av kostnaden för återställande av deponin.

I redovisningen av pensionskostnaderna tillämpar kommunen blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Storleken på ansvarsförbindelsen i delårsbokslutet uppgick till totalt 106 miljoner kronor. Prognos är att ansvarsförbindelsen ökar med 1,5 miljoner kronor under 2024 vilket framför allt beror på att inflationen räknar upp skulden mer än vad som utbetalas till dem som intjänat pensionen.

Långfristiga skulder har ökat under 2024 med cirka 60 miljoner på grund av upplåning till investeringar av ny skola i Jonslund.

Kommunen har borgensåtaganden som totalt uppgår till 137,9 miljoner kronor. Borgensåtagande avseende Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening är exkluderade från borgensåtagande eftersom kooperativets tillgångar och skulder är inkluderade i balansräkningen. Borgen utgörs därmed av borgensåtagandet gentemot Essunga Bostäder AB.

Kassaflödesanalys

Belopp tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	-3 540	11 887	-5 760	11 185
Justering av- och nedskrivningar, not 32	22 132	21 956	17 841	17 009
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster, not 31	-2 560	-1 826	-2 621	-1 818
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	16 032	32 017	9 460	26 376
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	9 044	-5 976	7 166	-4 360
Ökning/minskning förråd och varulager	-405	118	-254	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-14 410	15 462	-14 076	14 441
Kassaflöde från löpande verksamhet	-5 771	9 604	-7 164	10 081
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-57 128	-41 646	-55 276	-33 577
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	1 083	-119	1 083	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	12	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-581	-2 436	-564	-2 436
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-56 626	-44 189	-54 757	-36 013
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Amortering av skuld netto	-2 748	-2 843	0	0
Nyupptagna lån	60 000	0	60 000	0
Ökning av långfristiga skulder	424	539	424	539
Minskning av långfristiga skulder	273	0	273	0
Ökning av långfristiga fordringar, not 33	0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar, not 33	418	421	18	21
Erhållna ägartillskott	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	58 367	-1 883	60 715	560
ÅRETS KASSAFLÖDE	12 002	-4 451	8 254	1 004
Likvida medel vid årets början	39 896	44 348	36 301	35 297
Likvida medel vid årets slut	51 898	39 898	44 555	36 301

Noter

NOT 1. REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Väsentliga kostnader och intäkter, skulder och fordringar, i redovisningen periodiseras för att belasta rätt period och för att uppnå rättvisande räkenskaper i årsbokslutet. Kommunen tillämpar samma redovisningsprinciper som använts i den senaste årsredovisningen.

Sammanställd redovisning

Bolag	Ägarandel
Essunga Bostäder AB	100 %
Stiftelse	Ägarandel
Essunga Industrier	100 %
Kommunalförbund	Medlemsandel / Ägarandel
Göliska IT	6,6 %
Räddningstjänsten Skaraborg	3,72 %

I de sammanställda räkenskaperna ingår Essunga Bostäder AB och Stiftelsen Essunga Industrier. Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. Förbunden Göliska IT och Räddningstjänsten Skaraborg ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunens skatter och statsbidrag understiger två procent.

Intäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas f o m 2013 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Semesterlöneskuld

En förändring av semesterlöneskulden bokförs med automatik varje månad utifrån uppgifter från lönesystemet. Semesterlöneskulden avstäms per 2024-12-31.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt ”blandmodellen”, vilket innebär att all pension som intjänats före 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Inom linjen tas också upp framtida förväntad särskild löneskatt. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt. Beräkningar av kommunens pensionsåtaganden bygger på förutsättningar som anges i RIPS 19.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk, har en nyttjandeperiod överstigande tre år och en total anskaffningskostnad över ett halvt prisbasbelopp. Värdering sker till anskaffningsvärde. Värdeminskning sker utifrån beräknad nyttjandeperiod enligt linjär metod.

Finansiell leasing

Kommunen har sedan Kooperativet Essunga äldreboheter startades redovisat hyreskostnaderna som operativ leasing. Revisionen har utifrån rekommendationer gjort bedömningen att detta avtal skall redovisas som finansiell leasing. Kommunen har därför sedan 2023 omklassificerat hyresavtal med kooperativet Essunga äldreboheter; från att tidigare redovisats som borgensförbindelse till att redovisas som tillgång och skuld. Beräkningar har utgått ifrån Kooperativet Essunga äldreboheter redovisning. I balansräkningen har tillgångar och skulder ökat med 130,7 miljoner kronor när kooperativet inkluderats i kommunens balansräkning och i resultaträkningen har hyreskostnaden räknats om till driftskostnader, avskrivningar och ränta.

Från 2025 anlitar kommunen ett externt företag för att nuvärdesberäkna kooperativets fastigheter och kommer från 2025 uppdatera beräkningarna kopplat till den finansiella leasingen utifrån rekommendationer och revisionens bedömning.

Periodisering

Intäkter och kostnader hänförliga till redovisningsåret har i allt väsentligt belastat årets redovisning.

Koncernkonto

Koncernkontot är ett gemensamt konto för kommunkoncernen. Saldon på kommunala bolagens underkonton utgör fordran på eller skuld till kommunen.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor på balansdagen.

Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning. Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister och avsättningar.

NOT 3. VERKSAMHETENS INTÄKTER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Försäljningsintäkter	7 324	6 614	7 361	6 614
Taxor och avgifter	21 252	18 506	22 340	19 417
Hyror och arrenden	42 912	39 603	9 522	8 684
Bidrag och kostnadsersättning från staten	35 490	36 645	35 490	36 645
Bidrag och gåvor från privata aktörer	9 032	9 471	9 032	9 471
Offentliga bidrag (investeringar)	73	70	73	70
EU-bidrag	0	0	0	0
Övriga bidrag	1 399	1 299	1 399	1 299
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	1 451	1 077	7 045	6 252
Övriga intäkter	314	556	445	136
Summa verksamhetens intäkter	119 247	113 841	92 707	88 588

NOT 4. VERKSAMHETENS KOSTNADER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	326 107	305 308	314 424	294 051
Pensionskostnader	30 432	29 124	30 432	29 124
Anläggnings- och underhållsmaterial	13 343	12 740	1 598	1 344
Lämnade bidrag	12 921	12 609	13 063	12 735
Köp av huvudverksamhet	54 981	55 046	60 433	60 095
Lokal- och markhyror	1 880	1 744	4 291	4 260
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	3 481	2 595	3 481	2 603
Bränsle, energi och vatten	5 872	6 521	6 997	7 432
Övriga tjänster	34 855	33 475	35 348	33 554
Bolagsskatt	255	282	0	0
Övriga kostnader	37 834	38 871	34 739	35 629
varav finansiell leasing	5 574	6 034	5 574	6 034
Summa verksamhetens kostnader	521 961	498 315	504 806	480 827

Avseende exploateringsfastigheter har en nedskrivning gjorts med 600 tkr av Stallabäcken etapp 1.

NOT 5. AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Fastigheter och anläggningar	18 219	17 239	13 145	12 404
Finansiell leasing	4 194	3 782	4 194	3 782
Maskiner och inventarier	4 868	4 700	4 696	4 604
Nedskrivning / återföring bygg och anläggning	-1 000	0	0	0
Summa avskrivningar och nedskrivningar	26 281	25 721	22 035	20 790

NOT 6. SKATTEINTÄKTER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Preliminär kommunalskatt	281 123	269 385	281 123	269 385
Slutavräkning föregående år	-1 457	1 485	-1 457	1 485
Preliminär slutavräkning innevarande år	1 054	4 498	1 054	4 498
Summa skatteintäkter	280 720	275 368	280 720	275 368

NOT 7. GENERELLA STATSBI DRAG OCH UTJÄMNING

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjä mning	89 638	90 451	89 638	90 451
Kostnadsutjä mning	9 915	13 371	9 915	13 371
Regleringsbidrag/avgift	17 321	13 349	17 321	13 349
Kommunal fastighetsavgift	17 268	14 810	17 268	14 810
Bidrag/avgift för LSS-utjä mning	9 559	12 066	9 559	12 066
Övriga bidrag i utjä mningssystemet	0	0	0	0
Övriga generella bidrag från staten	8 565	7 586	8 565	7 586
Summa generella statsbidrag och utjä mning	152 266	151 633	152 266	151 633

NOT 8. FINANSIELLA INTÄKTER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Utdelning	241	0	241	0
Ränteintäkter, räntebidrag	978	1 288	978	1 288
Borgensavgifter	320	359	672	688
Övriga finansiella intäkter	389	281	0	0
Summa verksamhetens intäkter	1 928	1 928	1 891	1 976

NOT 9. FINANSIELLA KOSTNADER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader	-278	-57	-278	-57
Räntekostnader, finansiell leasing	-4 893	-4 007	-4 893	-4 007
Förlust vid avyttring av fin anläggningstillgång	0	0	0	0
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning	-721	-667	-721	-667
Övriga finansiella kostnader	-2 966	-2 396	-10	-30
Summa verksamhetens intäkter	-8 858	-7 127	-5 902	-4 761

NOT 11. JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

	Kommun		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Nedskrivning exploateringsfastighet	-600	0	-600	0
Nedskrivning fastighet	0	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster	-600	0	-600	0

NOT 12. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	127	0	0	0
Justering anskaffningsvärde	3	0	0	0
Nedskrivningar	0	0	0	0
Årets investeringsutgifter	0	127	0	0
Årets investeringsinkomster	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Utgående ack anskaffningsvärden	130	127	0	0
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	2	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	26	2	0	0
Utgående redovisat värde	102	125	0	0

NOT 13/14. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärden	683 646	656 529	453 698	440 116
Justering anskaffningsvärde	0	2	0	0
Nedskrivningar	315	-685	0	0
Årets investeringsutgifter	10 828	25 321	7 969	11 103
Årets investeringsinkomster	-10	0	-10	0
Försäljningar/utrangeringar	18 141	2 479	18 141	2 479
Utgående ack anskaffningsvärden	712 920	683 646	479 798	453 698
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	319 249	302 703	247 321	234 924
Utrangeringar	0	-8	0	-8
Årets avskrivningar	17 535	16 554	13 146	12 405
Utgående ack avskrivningar	336 784	319 249	260 467	247 321
Ingående planenliga restvärden	364 397	353 826	206 377	205 192
Utgående planenliga restvärden	376 136	364 397	219 331	206 377
Inventarier och maskiner				
Ingående anskaffningsvärden	73 749	67 415	70 186	63 833
Årets investeringsutgifter	5 226	6 378	4 824	6 184
Årets investeringsinkomster	0	0	0	0
Försäljningar / utrangeringar	-1 083	-44	-1 083	169
Utgående ack anskaffningsvärden	77 892	73 749	73 927	70 186

Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	56 488	51 991	53 435	48 822
Utrangeringar	-1 073	-204	-1 073	9
Årets avskrivningar	4 842	4 700	4 696	4 604
Utgående ackumulerade avskrivningar	60 257	56 487	57 058	53 435
Ingående planenliga restvärden	17 261	15 424	16 751	15 011
Utgående planenliga restvärden	17 635	17 262	16 869	16 751
Pågående nyanläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	22 036	13 934	19 379	4 923
Inköp	22 598	8 102	24 115	14 456
Redovisat värde	44 634	22 036	43 494	19 379
Finansiell leasing	130 659	131 607	130 659	131 607
Summa anläggningstillgångar	569 065	535 302	410 354	374 114
Genomsnittlig avskrivningstid (år)				
Mark, konst	0	0	0	0
Byggnader, tekniska anläggningar	41	41	37	36
Maskiner och inventarier	16	16	16	15

NOT 16. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Aktier och andelar kommunkoncernföretag				
Essunga Bostäder AB	0	0	11 000	11 000
Kommuninvest	7 341	6 776	7 341	6 776
Kommunassurans syd	379	379	379	379
SKL företag AB (Inera)	43	43	43	43
Grundfondskapital i stiftelsen Essunga Industrier	0	0	300	300
Avfall & Återvinning	1 185	1 185	1 185	1 185
Räddningstjänsten Skaraborg	1 871	1 871	1 871	1 871
Övrigt	114	98	0	0
Summa aktier och andelar	10 933	10 352	22 119	21 554
Långfristig utlåning				
Reversfordringar	0	400	0	0
Essunga Ryttarförening	96	114	96	114
Summa långfristig utlåning	96	514	96	114
Summa finansiella anläggningstillgångar	11 029	10 866	22 215	21 668

NOT 17/23/24. AVSÄTTNINGAR

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	6 035	5 971	6 035	5 971
Avsatt pensioner	-255	-473	-255	-473
Ränte- och basbeloppsuppräknig	580	537	580	537
Förändrad löneskatt	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0
Summa avsättning pensioner	6 360	6 035	6 360	6 035
Avsatt till övriga pensioner				
Ingående avsättning	514	527	514	527
Ränte- och basbeloppsuppräknig	141	130	141	130
Övriga pensioner	-103	-153	-103	-153
Löneskatt	88	10	88	10
Övrigt	0	0	0	0
Summa avsatt till övriga pensioner	640	514	640	514
Avsatt till pensioner, förtroendevalda	360	360	360	360
Utgående avsättning pensioner	7 360	6 909	7 360	6 909
Aktualiseringsgrad		94,8 %		94,8 %
Övriga avsättningar				
Ingående avsättning	8 527	9 582	8 527	9 582
- varav avsättning E20	3 917	6 277	3 917	6 277
- varav avsättning Deponi	400	998	400	998
- varav avsättning Bärebergstippen	1 300	1 300	1 300	1 300
Uppskjuten skatteskuld	1 741	1 529	0	0
Årets avsättning E20	0	0	0	0
Årets avsättning deponi	-599	-68	-599	-68
Årets avsättning Bärebergstippen	0	0	0	0
Årets kostnad E20	-2 311	-987	-2 311	-987
Årets kostnad för stängning av deponi	0	0	0	0
Årets kostnad för Bärebergstippen	0	0	0	0
Utgående övriga avsättningar	7 358	10 056	5 617	8 527
Summa avsättningar	14 718	16 965	12 977	15 436

NOT 18. FÖRRÅD, LAGER OCH EXPLOATERINGSFASTIGHETER

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Tekniska förvaltningens förråd	264	244	0	0
Exploateringsfastigheter	1 206	951	1 206	951
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	1 470	1 195	1 206	951

NOT 19. FORDRINGAR

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar	3 684	2 187	3 257	2 370
Statsbidragsfordringar	0	0	0	0
Skattefordringar	20 410	25 138	20 410	25 138
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	15 997	18 309	15 080	18 163
Uppplupna generella statsbidrag	0	0	0	0
Uppplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	0	0	0	0
Övriga kortfristiga fordringar	6 665	4 838	1 156	1 398
Summa fordringar	46 756	50 472	39 903	47 069

NOT 21 KASSA OCH BANK

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kassa och bank				
Kassa	77	70	77	70
Plusgiro	319	307	319	307
Bank och plusgiro	51 759	39 519	44 159	35 924
Summa kassa och bank	52 155	39 896	44 555	36 301

NOT 22. EGET KAPITAL

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående eget kapital	246 745	234 857	232 363	221 178
Årets resultat	-3 540	11 888	-5 760	11 185
Utgående eget kapital	243 205	246 745	226 603	232 363
- varav resultatreserv	0	0	0	0
- varav resultatutjämningsreserv	0	6 500	0	6 500

NOT 25. LÅNGFRISTIGA SKULDER

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Långfristiga skulder				
Ingående balans	269 402	277 615	131 607	136 977
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	60 000	0	60 000	0
Långfristig leasingskuld	-948	-5 370	-948	-5 370
Ökade skulder under året	0	0	0	0
Årets amortering	-2 532	-2 843	0	0
Summa långfristiga skulder	325 922	269 402	190 659	131 607
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Ingående balans	8 340	7 801	8 340	7 801
Investeringsbidrag	997	546	997	546
Upplösning av investeringsbidrag	-73	-70	-73	-70
Gatukostnadsersättningar	0	0	0	0
Upplösning av gatukostnadsersättningar	0	0	0	0
Anslutningsavgifter VA	648	245	648	245
Upplösning av anslutningsavgifter VA	-201	-182	-201	-182
Summa förutbetalda intäkter	9 711	8 340	9 711	8 340
Summa långfristiga skulder	335 633	277 742	200 370	139 947

NOT 26. KORTFRISTIGA SKULDER

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0	0	0
Leverantörsskulder	17 629	31 076	16 780	30 975
Skulder mot koncernbolag	5 286	0	5 286	0
Moms och punktskatter	398	0	398	0
Personalens skatter, avgifter och avdrag	10 457	10 156	10 457	10 153
Semesterlöneskuld och okompenserad övertid	19 671	18 330	19 671	18 330
Övriga kortfristiga skulder	27 276	28 896	23 452	25 074
Förutbetalda generella statsbidrag	15	2 335	15	2 335
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsers	2 029	5 157	2 029	5 157
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 260	4 497	194	334
Summa kortfristiga skulder	87 021	100 447	78 282	92 358

Skuld mot koncernbolag avser banklikvid för Essunga bostäder AB, vilken särredovisas från 2024

NOT 28/29. ÖVRIGA ANSVARFÖRBINDELSER

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Borgensförbindelser				
- Essunga Bostäder	0	0	137 890	140 638
- Stiftelsen Essunga Industrier	0	0	0	0
Summa borgensförbindelser	0	0	137 890	140 638
Pensionsavsättningar inom linjen	83 751	82 623	83 751	82 623
Särskild löneskatt	20 318	20 044	20 318	20 044
Summa pensionsavsättningar	104 069	102 667	104 069	102 667

NOT 31. JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivning ersättningar	-273	-814	-273	-814
Justering reaförlust	-455	0	-455	0
Övriga justeringar	626	0	565	0
Övriga avsättningar	-2 909	-1 064	-2 909	-1 055
Pensionsskuldsförändring	451	51	451	51
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-2 560	-1 827	-2 621	-1 818

NOT 32. JUSTERING AV RÖRELSEKAPITALET FÖRÄNDRING

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar	22 132	21 939	17 841	17 009
Avskrivning finansiell leasing	4 194	3 782	4 194	3 782
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Realisationsförlust fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Justering för av- och nedskrivningar	26 326	25 721	22 035	20 791

NOT 33. ÖKNING/MINSKNING AV LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Tkr	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Reversfordran Bala fastighets AB	0	400	0	0
Essunga ryttaförening	18	21	18	21
Summa minskning av långfristiga fordringar	18	421	18	21

NOT 35. RÄKENSKAPSREVISION

	Kommunkoncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Arvode	114	143	114	143
Konsultkostnader	495	383	322	255
Summa räkenskapsrevision	609	526	436	398

Not 36. INTERNA MELLANHAVANDEN MED KONCERNFÖRETAG

	Ägaran- del	Ägartill- skott givna	Ägartill- skott mottagna	Koncern- bidr givna	Koncern- bidr mot- tagna	Utdel- ning givna	Utdel- ning mot- tagna
Essunga kommun		11 300	0	0	0	0	0
Essunga bostäder AB	100	0	11 000	0	0	0	0
Stiftelsen Essunga in- dustrier	100	0	300	0	0	0	0
Summa		11 300	11 300	0	0	0	0

		Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgift		Borgen	
	Andel	In-täkt	Kost-nad	Gi-vare	Mot-ta-gare	Givare	Motta-gare	Gi-vare	Mot-ta-gare
Essunga kommun		1 363	8 031	0	0	0	352	0	0
Essunga bostäder AB	100	8 031	1 363	0	0	352	0	0	0
Stiftelsen Essunga indu-strier	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa		9 394	9 394	0	0	352	352	0	0

Kommunala bolag, stiftelse och kommunalförbund

Essunga bostäder AB

Essunga bostäders fastighetsbestånd består av 322 lägenheter, 34 lokaler, 23 garage och 110 platser för motorfordon. Essunga bostäder är helägt av Essunga kommun.

Enligt ägardirektiv ska bolaget på affärsmässiga grunder förvalta och producera attraktiva och prisvärda bostäder, samt lokaler som naturligt kan samordnas med bolagets förvaltning av bostäder. Bolaget skall i samverkan med kommunen verka för att attraktiva och prisvärda bostäder alltid finnas att tillgå.

	2024	2023	2022
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	35 801	33 435	30 906
Rörelsens sidointäkter	133	255	2 473
Summa intäkter	35 934	33 690	33 379
Rörelsens kostnader			
Kostnader för fastighetsförvaltning	-11 770	-11 413	-10 363
Övriga externa kostnader	-2 760	-3 088	-2 237
Personalkostnader	-11 683	-11 257	-10 313
Avskrivningar	-4 246	-4 931	-4 838
Övriga rörelsekostnader	0	0	0
Rörelseresultat	5 475	3 001	5 628
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	158	126	88
Räntekostnader och liknande resultatposter	-3 308	-2 725	-1 374
Resultat efter finansiella poster	2 325	402	4 342
Skatter			
Skatt på årets resultat	-212	282	104
Summa verksamhetens intäkter	2 113	684	4 446

Bolaget redovisar ett överskott om 2,1 miljoner kronor för helåret 2024, vilket är en förbättring jämfört med föregående år med 1,4 miljoner kronor. Ökade räntekostnader och tomhyror påverkar bolaget från att nå ett bättre delårsbokslut. Bolaget arbetar aktivt med att synliggöra lediga lägenheter på marknaden men det är liten rörelse på kundunderlaget för närvarande.

Väsentliga händelser i bolaget under perioden:

- Årets hyresförhandling landade på 5,23 procent, vilket anses vara i linje med övriga bostadsbolag i Sverige.
- Under 2024 har Essunga Bostäder AB valt att inte investera i någon ny fastighet utan i stället fokusera på förvaltande underhåll och balans för att möta framtiden.
- Värdering av bolagets fastigheter har gjorts under året, värderingen intygar väl omhändertagna fastigheter och god kontroll.

Personalredovisning

Personalen är nyckeln till ett framgångsrikt resultat utifrån de givna förutsättningarna som Essunga Bostäder AB verkar inom. Att medarbetare som trivs skapar bättre resultat är ju vida känt. Bolagets personalomsättning är låg vilket ger bolaget möjligheten att utveckla och förvalta kompetens över tid vilket är en stor tillgång. Arbetsmiljön är fortsatt god, endast en rapporterad händelse under året.

Stiftelsen Essunga industrier

Stiftelsens ändamål

Stiftelsen har till ändamål att inom Essunga kommun tillhandahålla lokaler för industriproduktion, handel och hantverk.

Verksamhet

Stiftelsens verksamhet är i ett förvaltarläge under 2024 och en större del av kapitaltillgångarna har placerats i sparkonton med insättningsgaranti.

tusentals kronor	2024	2023	2022
Årets resultat	106,5	18,5	-20,6

Resultatet 2024 uppgår till ett överskott om 106 474 kronor. Utifrån förvaltarläge har vissa kostnader för revision och diverse avgifter belastat stiftelsen som vägs upp av ränteintäkter. Det egna kapitalet uppgår till 5,9 miljoner och därtill 1,2 miljoner i periodiseringsfond.

Räddningsnämnden

Verksamhetsberättelse

Sedan 2023 är Essunga medlem i Räddningstjänsten Skaraborg som är en hopslagning av Västra Skaraborgs och Östra Skaraborgs räddningstjänst. Essungas andel av räddningstjänstförbundet uppgår till 3,72 procent.

Nämndens uppdrag och verksamhet

- Räddningstjänst
- Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor
- Tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara
- Rådgivning, information och brandskyddsutbildning
- Sotning och brandskyddskontroll

Verksamhetsberättelse

Förbundet har under året förhandlat fram nya regler gällande dygnsvila, vilket haft en stor påverkan på såväl medarbetare, verksamhet och ekonomi. Ett osäkert omvärldsläge har också påverkat förbundet som fortsatt arbeta med det civila försvaret och mot en god beredskap vid olika typer av samhällsstörningar.

Årets resultat visar ett positivt utfall om 3,6 miljoner kronor. Orealiserad vinst från förbundets värdepapper uppgår till 3,5 miljoner kronor, och balanskravsresultatet uppgår därmed till 0,1 miljoner kronor.

Tusentals kronor	2024	2023	2022
Nettoomsättning	230 992	218 650	201 426
Årets resultat efter finansiella poster	3 634	4 571	750

Kommunalförbundet Göliska IT

Uppdrag/verksamhet

Kommunalförbundet Göliska IT ägs av Essunga, Götene, Lidköping, Skara, Grästorp och Vara kommuner. Essungas medlemsandel uppgår till 6,6 procent och fördelningsnyckel är 5,7 procent. Göliska IT levererar IT-drift till de sex kommunerna och flertalet kommunala bolag utifrån ett gemensamt IT-avtal. Verksamheten bedrivs som kommunalförbund.

Viktiga händelser under året

- Framtagande av standardarbetsplats EDU, införs under våren 2025
- Migrering till Windows 11, förnyad klientmiljö för PC
- Ny utskriftsmiljö för mobila utskrifter implementeras kvartal 1, 2025
- Säkerhetsarbete bland annat genom utbildningar

Tusentals kronor	2024	2023	2022
Intäkter	94 927	80 519	73 065
Kostnader	-90 637	-83 454	-74 716
Årets resultat	4 290	-2 935	-1 651

Årets resultat uppgår till ett överskott om 4,3 miljoner. Orsaker till överskottet är framför allt att intäkter ökat mer än kostnaderna. För verksamhetsåret 2024 uppfylls samtliga finansiella mål och fyra av fem verksamhetsmål.

Affärsverksamhet

VA-verksamhet

Miljoner kronor	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	10,7	10,9	0,2	9,7
Kostnader	-10,7	-10,9	-0,2	-9,7
Nettokostnader	0	0	0	0
Nettobudget	0	0	0	0
Totalt	0,0	0,0	0,0	0,0

Vatten- och avloppsverksamheten ska särredovisas enligt Lagen om allmänna vattentjänster för att säkerställa att VA-kollektivet fullt ut bär sina kostnader. Verksamheten finansieras genom VA-taxan. Resultatet för VA-verksamheten visar på en budgetbalans för helåret 2024.

Vatten och avlopp har 2024 höjt taxan med i genomsnitt 17,2 procent. Detta har medfört att intäkterna prognostiseras klara att bära den högre underhålls- och investeringstakten och de högre räntekostnaderna. Vatten och avlopp redovisar ett överskott för 2024 om 0,5 mnkr. Överskottet är omfört till verksamhetsår 2025 utifrån VA-kollektivets särredovisning. Den positiva avvikelserna är en bidragande orsak att ingen höjning av taxan sker 2025.